

Svenska kyrkan

Kyrkokansliet, 751 70 Uppsala
www.svenskakyrkan.se

SVENSKA KYRKAN NATIONELL NIVÅ ÅRSREDOVISNING 2001

SVENSKA KYRKAN NATIONELL NIVÅ

ÅRSREDOVISNING 2001

INNEHÅLL

6 Svenska kyrkan i korthet

Styrelsen avger följande årsredovisning och koncernredovisning.

Förvaltningsberättelse

- 9 Där gudsbild och människosyn möts
- 10 Glädjen i att vara del av en större gemenskap
- 12 Svenska kyrkan, organisation och ekonomi
- 14 Övergripande kommentarer till resultatet

Verksamhetsområden

- 18 Ärkebiskopen och biskopsmötet
- 21 Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen
- 22 Kristen enhet och teologi
- 24 Kyrkorätt och organisation
- 26 Svenska kyrkans information
- 31 Forskning
- 32 Kultur
- 35 Samiskt kyrkoliv
- 36 Ekonomisk utjämning och kapitalförvaltning
- 38 Kyrkolivets utveckling
- 42 Verksamhet bland svenskar i utlandet
- 44 Lutherhjälpen, SKM och EFS Utland, Internationell mission och diakoni
- 48 Svenska kyrkans verksamhet i världen

Resultat- och balansräkningar samt noter

- 51 Koncernresultaträkning
- 52 Koncernbalansräkning
- 55 Moderföretagets resultaträkning
- 56 Moderföretagets balansräkning
- 59 Noter för koncernen och moderföretaget

84 Revisionsberättelse

86 Vill du veta mer om Svenska kyrkan?

Trossamfundet Svenska kyrkan

Org. nr 252002-6135

Svenska kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande som för den trosvisse, för den som hunnit kortare likaväl som för den som hunnit längre på trons väg. Kyrkan är en plats för gudstjänster, möten och samtal. Kyrkan finns till hands vid de högtidliga tillfällena i livet, men har också på olika sätt betydelse för våra vardagliga behov av eftertanke, stillhet och omsorg. Kyrkans sätt att vara kyrka har förändrats genom dess tusenåriga historia, men uppgiften har alltid varit densamma – att vara en plats för möten mellan människor och mellan människor och Gud.

SVENSKA KYRKAN I KORTHET

Svenska kyrkan är en evangelisk-luthersk, öppen, demokratisk folkkyrka, dit alla är välkomna att vara med, ta initiativ och dela ansvar. Mer än åtta av tio svenskar är medlemmar i Svenska kyrkan, vilket gör den till Sveriges största medlemsorganisation.

FÖRSAMLINGSARBETET ÄR GRUNDEN

Svenska kyrkans grundläggande arbete utförs i de ca 2 200 församlingarna runtom i landet. Församlingens kärna är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Dessa uppgifter uttrycks på en mängd olika sätt: nattvardsmässor, symöten, prova-på-körer och konfirmandläger varvas med föredrag, babysång, aktionsgrupper och hembesök. Varje församling är självbestämmande och dess verksamhet utgår från medlemmarnas behov och förutsättningar. I varje församling finns en kyrkoherde, som tillsammans med det demokratiskt valda kyrkorådet ansvarar för församlingens arbete.

STIFTEN STÖDJER FÖRSAMLINGARNA

Svenska kyrkans församlingar delas in i 13 stift. Stiftens huvuduppgift är att ge råd och stöd till församlingarna, se till att deras verksamhet följer kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk), samt erbjuda fortbildning för de anställda. Dessutom förvaltar stiftet Svenska kyrkans jord- och skogsbestånd och en stor del av kyrkans övriga ekonomiska tillgångar.

Varje stift leds av en biskop. Biskopen viger präster och diakoner till tjänst i kyrkan, följer dem i deras uppdrag

och gör personliga besök i stiftets församlingar. Stiftets högsta beslutande organ är det demokratiskt valda stiftsfullmäktige. Stiftsfullmäktige utser i sin tur en stiftsstyrelse, som är stiftets verkställande organ.

NATIONELLA NIVÅN FÖR DET GEMENSAMMA

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för de frågor som är gemensamma för hela Svenska kyrkan. Dit hör t.ex. kyrkliga utbildningar, ekumeniska relationer, samordning av den internationella verksamheten, informationsarbete och kulturfrågor. Dessutom skall Svenska kyrkans nationella nivå fungera som kyrkans röst i det offentliga samtalet, såväl i Sverige som internationellt.

Den nationella nivåns arbete styrs av Svenska kyrkans högsta beslutande organ, Kyrkomötet och utförs till största delen i kyrkokansliet i Uppsala. Där finns ca 250 anställda, som leds av Svenska kyrkans generalsekreterare Leni Björklund. Utöver dessa finns lika många anställda som arbetar för Svenska kyrkan utomlands. I kyrkokansliet finns också ärkebiskopen och hans närmaste medarbetare. Ärkebiskop KG Hammar är Svenska kyrkans främste företrädare.

EKONOMI OCH FÖRVALTNING

Svenska kyrkans verksamhet finansieras till övervägande del genom den kyrkoavgift som alla medlemmar betalar via skattsedeln. Kyrkoavgiftens storlek bestäms lokalt i varje församling. Personer som inte är medlemmar i Svenska kyrkan betalar en särskild begravningsavgift som täcker kostna-

derna för begravningsverksamheten. Svenska kyrkan har en förmögenhet om drygt 30 miljarder kronor. En del av dessa tillgångar – t.ex. kyrkans skog – ger avkastning medan andra tillgångar, kyrkobyggnader, församlingsgårdar och begravningsplatser, medför kostnader. Svenska kyrkan förvaltar sina tillgångar så att kravet på god avkastning tillgodoses. Förvaltningen sker också med etiska hänsyn, i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

DEL AV DEN VÄRLDSVIDA KYRKAN

Svenska kyrkan är rikstäckande och har ca 7,4 miljoner medlemmar. Relationsförändringen till staten, som trädde i kraft den 1 januari 2000, har lett till att många tagit ett aktivt beslut om sitt medlemskap. Under år 2001 ökade utträdena, medan antalet inträden i stort sett var oförändrade.

Svenska kyrkan är också en del av den världsvida kyrkan och har långa och djupa relationer till kyrkor i alla världsdelar. Genom Svenska kyrkans mission, Lutherhjälpen och EFS Utland samarbetar Svenska kyrkan för rättvisa, fred, försoning och en hållbar utveckling. Svenska kyrkans i utlandet församlingar finns på mer än 40 platser i världen och är till för alla svenskar som befinner sig utomlands.

Under ett år firas i Svenska kyrkan 350 000 gudstjänster och dessutom samlas man till drygt 135 000 dop, vigslar, begravingar och konfirmeringsgudstjänster. Knappt 140 miljoner kronor samlas in genom kollekt

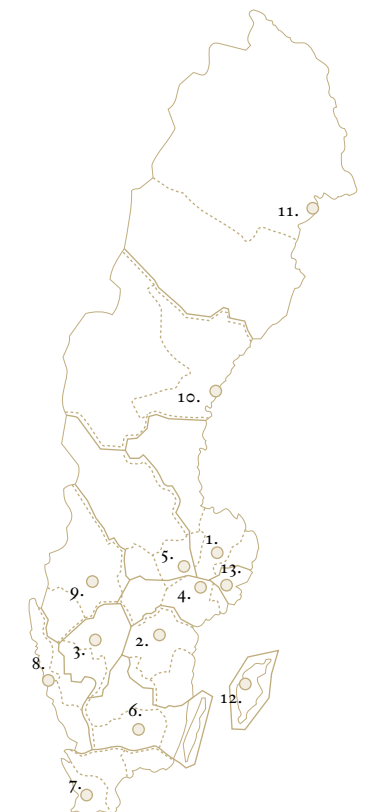
varje år och dessa utgör ändå bara en del av församlingarnas och stiftens totala insamlade medel. Det finns ungefär 60 000 förtroendevalda och ca 25 000 anställda i Svenska kyrkan. Vid sidan av dessa finns några hundra tusen som engagerar sig *ideellt* i Svenska kyrkans arbete. Enbart körverksamheten omfattar 100 000 personer. Såväl siffror som verksamhet visar att Svenska kyrkan är en folkkyrka, som kan jämföras med få andra organisationer i Sverige.¹⁾

¹⁾ Siffror i detta stycke avseende gudstjänster, kyrkliga handlingar och kollekt återger 2000 års församlingsstatistik, eftersom årsredovisningen produceras innan 2001 års statistik är sammanställd.

SVENSKA KYRKANS STIFT

1. UPPSALA STIFT
2. LINKÖPINGS STIFT
3. SKARA STIFT
4. STRÄNGNÄS STIFT
5. VÄSTERÅS STIFT
6. VÄXJÖ STIFT
7. LUNDS STIFT
8. GÖTEBORGS STIFT
9. KARLSTADS STIFT
10. HÄRNÖSANDS STIFT
11. LULEÅ STIFT
12. VISBY STIFT
13. STOCKHOLMS STIFT

— STIFTSGRÄNS
- - - LÄNSGRÄNS

»Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans son Jesus Kristus.«

FÖRSTA JOHANNESBREVET 1:3

DÄR GUDSBILD OCH MÄNNISKOSYN MÖTS

Den kristna tron på en treenig Gud är en tro på att Gud i sitt djupaste väsen är gemenskap. Inte bara gemenskap i allmänhet utan den mest kvalificerade form av gemenskap vi känner. »Gud är kärlek« skriver Första Johannesbrevets författare som en sammanfattande höjdpunkt i det bibliska dramat. Gud är gemenskap, och Gud vill gemenskap. Därför är alla de viktiga bibliska och teologiska begreppen till sitt väsen relationsord: rättfärdighet och rättvisa, frälsning och befrielse, synd och skuld, dom och förlåtelse. Som Guds avbild är människan en relationsvarelse. Hennes bestämmelse är att leva i harmoni med Gud, skapelsen, medmänniskan och sig själv. Hennes olycka är att hon söker sitt eget i en relationsförstörande självupptagenhet. Och hennes möjlighet är att hon befrias från sig själv och frigörs till förnyade relationer.

Kyrkans uppgift är att inbjuda till den skänkta gemenskap som tron innebär. Det är en gemenskap med Gud och en delaktighet i den inomtrinitariska gemenskapen, så som brevskrivaren ovan uttryckt det. Den gudomliga gemenskapen är förebildlig. Det framgår rent språkligt när det grekiska ordet för gemenskap, *koinonia*, översätts till latinets *societas*, som vårt ord social kommer ifrån. Kristen tro är alltså relationsskapande, gemenskapsbildande, samhällsbyggande. När begreppet *gemenskap* väljs som övergripande tema för årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå, är det angeläget att utgångspunkten tas i mötet mellan den kristna gudsbilden och den kristna människosynen.

Allt handlar om att söka återspegla vad vi tror om Gud i våra kyrkliga och mellanmänniska sammanhang, att låta *koinonia* bli *societas*. Så kan vi se och granska vårt arbete på den nationella nivån med gemenskapsreflekterandet som grundton och förtecken, tacka Gud för det som blev till välsignelse och lämna misslyckandena i nådens djupa hav (vilket inte är det samma som att sopa problemen under mattan!).

Administration och planering, personalfrågor, ekonomi och budget, kyrkorätt och organisation, kyrkolivets utveckling ute och hemma, ekumeniskt och internationellt arbete, information, forskning och kulturmöten, allt och alla inblandade samverkar i det stora relationsreparationsarbete som Kristi kyrka utgör. Det handlar om att skapa gemenskap på nådens grund och med självutgivande kärlek som kitt i gemenskapsbygget. Det kan handla om kyrkoledningens relation till kyrkans medlemmar, kyrkokansliets till stift och församlingar. Det kan handla om de inbördes relationerna inom kansli, beslutsorgan och arbetsgrupper. Men det handlar också om många möten med samhällsorgan, organisationer i det civila samhället och enskilda människor. Det handlar om vår kyrka som en av många, ekumeniska relationer och ansträngningar att bättre synliggöra den enhet Kristus skänkt sin kyrka. Det handlar också om oss själva och vår kyrka som en del av den globala gemenskapen, den ena och enda mänskligheten som har en jord att dela livsmöjligheter och framtid på.

Det grekiska ordet för gemenskap, *koinonia*, betyder också delaktighet. Det är inte alltid lätt att veta vilken översättning, gemenskap eller delaktighet som är den rätta. (Se t.ex. Filipperbrevet 2:1!) Men däremot är det helt klart att begreppen är oskiljaktiga. Det går inte att tänka sig gemenskap utan delaktighet. Delaktighet skapar gemenskap. Därmed har vi också det främsta instrumentet för vår uppgift att bygga gemenskap antydd. Det handlar om att möjliggöra delaktighet, globalt och nationellt, personligt och organisatoriskt, på alla nivåer och i alla sammanhang. Det handlar om att göra precis som Gud gör. Gud upprättar och åter-skapar gemenskapen mellan Gud och oss genom att skänka delaktighet i sig själv genom Kristus i den heliga Anden. När grundrelationen väl är helad läker de andra ut av sig själva. När vi inte klarar av varandra tyder detta på att grundrelationen är trasig. Instrumentet bär alltså också på en prioritering! Har vi bara den klar för oss tål vi nog både framgångar och motgångar.

KG Hammar

ÄRKEBISKOP

KYRKOSTYRELSENS ORDFÖRANDE

GLÄDJEN I ATT VARA DEL AV EN STÖRRE GEMENSKAP

2001 skulle mycket kretsas kring kyrkovalet. Det visste vi från början. Att få hela processen att fungera så som Kyrkomötet beslutat var en stor uppgift. Många erfarna experter på valorganisation, datasystem för val, hantering av vallängder och distribution av röstkort, för att nämna en liten del av allt som skulle klaffa, hade direkt sagt oss att uppgiften var omöjlig. Vi fick rådet att skjuta upp kyrkovalet ett par år med tanke på komplexiteten. 3 000 val och nästan 80 000 kandidater, en flerdubbling jämfört med våra allmänna val. Omöjligt, menade man.

Och ändå gick det så bra! Den grupp i kyrkokansliet som arbetat med detta har gjort storverk. Men deras arbete

hade inte blivit så framgångsrikt om inte många ansvarskännande och skickliga handläggare och valarbetare ute i stift och församlingar också gjort sitt yttersta för att det hela skulle fungera. Av och till tornade orosmolnen upp sig. Och schemat var pressat redan från början. Stressen påtaglig. Men svårigheterna gick oftast att lösa när alla arbetade tillsammans och då vi utan prestige kunde gå in i varandras uppgifter och hjälpas åt – antingen vi fanns i stift, församlingar eller på nationell nivå.

Så har det fungerat med alla de tillkommande uppgifter vi måste lösa i samband med relationsändringen. Kunskapen i departement och myndigheter om hur dessa frågor tidigare

handlagts har alltför snabbt skingrats. Vi har själva måst finna lösningar på alla de nya uppgifterna och alla delar av Svenska kyrkan har behövt ställa upp och praktiskt arbeta med genomförandet. Relationsändringen är en stor förändring. Det måste vi inse. Processerna vi gått igenom de senaste åren visar hur många, både praktiska och strategiskt viktiga uppgifter samhället, särskilt staten, tidigare utfört för Svenska kyrkans räkning. Uppgifter som vi nu själva får ta fullt ansvar för. Jämsides med allt övrigt som krävs för att vara Svenska kyrkan.

Den lärdom vi nu kan ta med oss från detta kritiska skede i vår kyrkas utveckling är hur nära förbundna Svenska kyrkans olika delar är med

varandra. Det blir ingen Svenska kyrkan om inte alla delarna finns med. En församling kan inte vara en del av Svenska kyrkan utan banden till stift och den nationella nivån. Och banden och det ömsesidiga beroendet finns också mellan de andra nivåerna. Även om varje del hela tiden strävar efter stor frihet och självständighet så har den praktiska erfarenheten de senaste åren ändå visat att lojaliteten och samhörighetskänslan är det som väger tyngst om den egna friheten blir problem för Svenska kyrkan som helhet. Det är en viktig insikt. Kan vi vidareutveckla den gemenskapen kan vi säkert framgent förenkla en del av det regelverk som i dag bidrar till att hålla samman Svenska kyrkan.

Dessa positiva erfarenheter från samarbetet under processerna kring relationsändringen bådär gott för framtiden. Jag hoppas också att allt fler har upptäckt att man sällan är så ensam som man tror. Även om man sitter ensam i sin del av Svenska kyrkan och sliter med sina arbetsuppgifter så finns det personer i andra delar av landet som har liknande uppgifter som man både kan dela erfarenheter med och få hjälp av. Allt fler har säkert också upptäckt att vi som verkar i Svenska kyrkan är ganska hjälpsamma och bussiga mot varandra.

Det svåra är ofta att faktiskt bevaras om hjälp. Alltför många känner det som ett professionellt misslyckande. Det är dumt. I vårt samhälle är kunskapstillväxten explosionsartad och den sprids snabbt genom våra nya medier. Internationaliseringen ökar också komplexiteten. Vi måste veta mycket mer om vad som sker ute i världen eftersom det numera direkt påverkar vår vardag. Sammantaget gör

detta att ingen längre är så duktig att den klarar allt själv – om det någonsin varit så. Ingen nivå i kyrkan klarar sig heller på egen hand. Ingen yrkesgrupp inom Svenska kyrkan klarar sig utan de andra. Och utan engagerade förtroendevalda och lekmän blir det inte mycket till levande kyrka.

Detta vet vi nu. Och den positiva insikten om att idag gäller lagarbete ska vi ha med oss när vi på olika sätt formar Svenska kyrkans framtid.

Arbetet med relationsändringen ger oss också dagliga exempel på hur starka banden i vår kyrka är mellan teologi och förvaltning. Vår ekonomiska förvaltning granskas utifrån Svenska kyrkans uppdrag i sin helhet. Hur uttrycks evangeliet i vårt värdepappersinnehav? Vår människosyn granskas efter hur vi i vardagen lyckas som arbetsgivare. Hur bemöter de som verkar i kyrkan varandra? Förtroendet för Svenska kyrkan bygger på att man litar på att vi försöker leva som vi lär. Även om man har förståelse för att människor kan göra fel så litar både medlemmar och omvärld på att vi gör allt för att bättra oss och lära av misstagen.

Att vara en öppen, demokratisk folkkyrka innebär granskning – och i dagens samhälle är den ofta ifrågasättande. Det är både tufft och tidskrävande för den som granskas. Men vetskapen om att vi vill vara öppna och törs utsätta oss för granskning är också ett stöd för oss som verkar i Svenska kyrkan att vara noga med både vad vi gör och hur vi gör det. I längden ger det goda resultat.

Arbetet i kyrkokansliet det gångna året har självklart också handlat mycket

om att arbeta med en helhetssyn på uppgiften. Att lära sig mer om vad arbetskamrater på andra enheter kan och pröva på vad samarbete över de tidigare verksamhetsgränserna kan ge. Det är tidskrävande i starten att vidga sitt perspektiv. Men av ett kyrkokansli i en samlad folkkyrka, som ska finnas i hela landet och som har sin rot i den världsvida kyrkan, krävs att man ger sig tid att knyta samman erfarenheter från arbetet i Sverige med det vi lär i det internationella arbetet. Och att låta dessa erfarenheter befrukta varandra. Så att något nytt kan växa fram.

Samspelet mellan kyrkokansliet och stiftet har vi också upplevt för svagt och därför har vi ökat kontakterna för att få mer av gemensam planering och gemensamt agerande. Detta samspel kommer att växa år från år. Det kommer vi att ha nytta av inte bara när resurserna är mindre än insikten om allt vi borde göra. Genom samarbetet mellan stiftet och den nationella nivån ökar möjligheterna att känna och nyttja vår egen kyrkas mångfald och rikedom för att utveckla henne så att vi bättre kan möta de behov av andlighet våra medlemmar har. Så att var och en av oss kan känna hopp och livsmod i vardagen. Och en glädje i att vara en del av en större gemenskap.

Leni Björklund
GENERALSEKRETERARE

SVENSKA KYRKAN

ORGANISATION OCH EKONOMI

ORGANISATION

Från den 1 januari 2000 bedrivs Svenska kyrkans verksamhet på nationell nivå inom ramen för ett helt nytt rättssubjekt – registrerat trossamfund. Detta omfattar den verksamhet som tidigare bedrivits inom de fyra statliga myndigheterna Kyrkofondens styrelse, Ärkebiskopsämbetet, Kyrkomötet och Svenska kyrkans Centralstyrelse samt inom Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet.

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd, ekumeniska relationer samt internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt, såväl i det svenska samhället som internationellt.

Svenska kyrkans högsta beslutande organ är Kyrkomötet, som genom sina 251 valda ledamöter årligen beslutar om övergripande frågor för Svenska kyrkan. För en period av fyra år utses Kyrkostyrelsen, som har beredande, förvaltande och verkställande uppgifter.

Direkt utsedda av Kyrkomötet finns dessutom följande organ på den nationella nivån: Kyrkofondens styrelse, Nämnden för kyrkolivets utveckling, Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, Nämnden för Svenska kyrkans mission, Nämnden för internationell diakoni, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd samt Svenska

kyrkans överklagandenämnd. Även Kyrkostyrelsen utser organ på nationell nivå: Svenska kyrkans forskningsråd, Svenska kyrkans kulturråd, Samiska rådet inom Svenska kyrkan samt Rådet för Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens utlandsverksamhet.

För att verkställa uppgifterna på den nationella nivån i Svenska kyrkan finns kyrkokansliet, i Kyrkans hus i Uppsala. Verksamheten bedrivs i 14 verksamhetsområden: Ärkebiskopen och biskopsmötet, Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen, Kristen enhet och teologi, Kyrkorätt och organisation, Svenska kyrkans information, Forskning, Kultur, Samiskt kyrkoliv, Ekonomisk utjämning och kapitalförvaltning, Kyrkolivets utveckling, Verksamhet bland svenskar i utlandet, Internationell mission, Internationell diakoni samt EFS Utland. Varje verksamhetsområde är knutet till en styrelse, en nämnd, ett råd eller direkt till Kyrkostyrelsen. Kansliet arbetar i en matrisorganisation och tio avdelningar svarar för verksamhetens kompetensförsörjning.

KONCERNEN

Svenska kyrkans nationella nivå utgör en koncern, i och med att den äger dotterföretag. Koncernen består, förutom av den verksamhet som bedrivs inom de 14 verksamhetsområdena på modernnivån, av det helägda dotterföretaget Svenska Kyrkans Utbildning AB samt av Svenska Kyrkans Förvaltnings AB (SKF AB). SKF AB innehar i sin tur de helägda dotterföretagen Kyrkans Hus AB och Kyrknätet AB.

Svenska Kyrkans Utbildning AB

Företagets verksamhet omfattar konferens-, utbildnings- samt kursverksamhet och skall i första hand svara mot de utbildningsbehov som är av riks-kyrkligt och allmänt intresse.

Svenska Kyrkans Förvaltnings AB

Företaget äger och förvaltar fastigheten Fjärdingen 15:2 i Uppsala och förser i denna fastighet kyrkokansliet med kontorslokaler.

Kyrkans Hus AB

Företaget, som hyr ut inventarier och datorutrustning, tillhandahåller kontorsservice, ekonomiförvaltningstjänster, personalmatsal samt försäljning av profilprodukter, har vid halvårsskiftet 2001 överfört verksamheten till modernnivån.

Kyrknätet AB

Företaget, vars verksamhet omfattar drift av Svenska kyrkans datanät och kyrkobokföringssystem, har vid halvårsskiftet 2001 överfört verksamheten till modernnivån. Nätverket omfattar 48 anslutna Exchangeservrar och 180 lokala nätverk med drygt 11 000 användare.

I koncernen finns intresseföretagen Svenska kyrkans Fond AB, Verbum AB, där innehavet ökat under året, Sackeus AB och Svenska Kyrkans Press AB. Under året har dessutom ett nytt intresseföretag tillkommit – Humanix Holding AB.

ÖVERGRIPANDE KOMMENTARER TILL RESULTATET

Koncernens verksamhet kan i huvudsak fördelas till fem områden – ekonomisk utjämning, likviditets- och kapitalförvaltning, utlandsverksamhet, Sverigeverksamhet samt verksamhet i bolagsform.

Uppgifter inom parentes avser föregående år.

EKONOMISK UTJÄMNING

Totalt har under året uppburits kyrkoavgifter på 10,6 (10,2) miljarder kronor. Avgifterna överförs i fasta månadsbelopp från Riksskatteverket till Svenska kyrkan på nationell nivå. Större delen av beloppet, 9,5 (9,1) miljarder kronor, överförs direkt till respektive församlings, samfällighets eller stifts konto inom det s.k. Kyrk-kontot.

För utjämning mellan församlingar, samfälligheter och stift med olika ekonomiska förutsättningar omfördelas medel inom utjämningsystemet. Under verksamhetsåret tillfördes systemet 1 141 (1 059) miljoner kronor i form av utjämningsavgifter och 209 (224) miljoner kronor från stiftens förvaltning av prästlönetillgångar genom särskild utjämningsavgift. Till församlingar, samfälligheter och stift har utbetalats 1 028 (985) miljoner kronor, varav 316 (328) miljoner kronor som stifts- och strukturbidrag.

LIKVIDITETS- OCH KAPITALFÖRVALTNING

Extern förvaltning

Genom åtta externa kapitalförvaltare i Sverige och utlandet förvaltas vid årets utgång ett kapital med ett marknadsvärde på 2,9 (3,4) miljarder kronor.

Enligt gällande placeringspolicy, fastställd av Kyrkofondens styrelse, har normalportföljen en fördelning om 35 procent utländska aktier, 35 procent svenska aktier och 30 procent svenska räntebärande värdepapper.

Förvaltningen av utländska aktier sker genom ABN Amro i Amsterdam, Dresdner RCM i London och Fidelity i Boston. De svenska förvaltarna är Nordea (svenska aktier och svenska räntebärande värdepapper), Carlson, Catella och Lancelot (svenska aktier) samt Alfred Berg (svenska räntebärande värdepapper). Catella och Lancelot är nya förvaltare från och med juni 2001. Dessa ersatte Alfred Bergs aktieförvaltning. Förvaringen av värdepappren sker i två depåbanker, där State Street förvarar de utländska värdepappren och SEB förvarar de svenska värdepappren.

Egen förvaltning

Värdepappersportföljen som förvaltas i egen regi har vid årets utgång ett marknadsvärde på 1,4 (1,2) miljarder kronor. Förvaltningen sker i enlighet med fastställd policy, dels den ovan beskrivna och dels den policy som fastställts av Förvaltningsdelegationen, ett organ under Kyrkostyrelsen. Den senare policyn avser främst verksamhetsdestinerade medel inom utlandsarbetet och innebär att 25 procent kan användas för ideella placeringar. Med ideella placeringar avses att social, inte endast ekonomisk, avkastning ligger till grund för placeringsbesluten.

Förutom att Svenska kyrkan förvaltar den egna värdepappersportföljen sker förvaltning av cirka 115 (183) miljoner kronor för samtliga stiftelser med anknuten förvaltning.

Etiska placeringar

Under året har det Etiska rådet påbörjat sitt arbete. En särskild utredning om etiska placeringar har genomförts under året och i februari 2002 har en konferens om förvaltarship och etiska placeringar genomförts med deltagare från hela Svenska kyrkan. Arbetet syftar bl.a. till att utveckla finanspolicyn med positiva kriterier som tydliggör etiska motiv till investeringsbeslut.

Förvaltning av aktier och räntebärande värdepapper

Världsindex gick under året ned med 18 procent (-5 procent) och mått i svenska kronor gick världsindex ned med 8 procent (-6 procent). De svagaste branscherna var informations-teknologi (-30 procent) och telekommunikation (-26 procent). De minst svaga branscherna var råvaror (-7 procent) och energi (-9 procent). Stockholmsbörsen gick ned med 17 procent (-12 procent). De branscher som utvecklades svagast var informationsteknologi (-54 procent) och telekommunikation (-39 procent). De starkaste branscherna var konsumentvaror (+43 procent) och råvaror (+33 procent).

Börsutvecklingen var genomgående negativ under året. I Norden gick Köpenhamn ned med 14 procent, Oslo med 15 procent, Helsingfors med 33 procent och Norden som helhet med 25 procent. Europa visade en nedgång med 21 procent. I USA gick Dow Jones och S&P 500 ned med 12 procent och Nasdaq med 20 procent. I fjärran Östern har utvecklingen varit likartad.

Nedgången i världsekonomin blev djupare än förväntat. Vinsterna för före-

tagen sjönk och efter terroristattaken den 11 september bredde pessimismen ut sig generellt. Räntesänkningarna från västvärldens centralbanker hade liten effekt på konjunkturutvecklingen under året. Till följd av de sjunkande börskurserna blev värderingarna till slut attraktiva och aktiekurserna steg från 21 september fram till årsskiftet.

Den externa förvaltningen gav en avkastning för året på -10 procent. De utländska aktieförvaltarna uppnådde en avkastning på -13 procent. De svenska aktieförvaltarna uppnådde en avkastning på -20 procent. Förvaltningen i räntebärande svenska värdepapper uppnådde en avkastning på 4 procent.

Den egna förvaltningen gav en avkastning på -12 procent. Förvaltning av aktier uppnådde en avkastning på -27 procent. Förvaltningen i räntebärande svenska värdepapper uppnådde en avkastning på 3 procent. Grundläggande strategi för den egna aktieförvaltningen är att fokusera på enskilda aktier med låg fundamental värdering.

Fokus har under året skiftat över från tillväxt till värdeansats.

De sex största noterade utländska innehaven var vid årsskiftet – Microsoft (31 miljoner kronor), Citigroup (27 miljoner kronor), General Electric (25 miljoner kronor), Pfizer (24 miljoner kronor), Vodafone (21 miljoner kronor) samt American International Group (19 miljoner kronor).

De sex största noterade svenska innehaven var vid årsskiftet – Ericsson (205 miljoner kronor), Hennes & Mauritz (99 miljoner kronor), Nokia (58 miljoner kronor), SCA (46 miljoner kronor), AstraZeneca (43 miljoner kronor) samt Skandia (41 miljoner kronor).

Den långfristiga värdepappersportföljen värderas till marknadsvärde på balansdagen. Principen för värdering av värdepappersportföljen är anskaffningsvärde, men om vid en kollektiv värdering av respektive tillgångsslag i portföljen, detta bedöms ha ett värde som varaktigt understiger anskaff-

ningsvärdet sker en nedskrivning. Detta har inneburit att värdepappersportföljen vid årsskiftet skrivits ned med 298 miljoner kronor. Nettoresultat från likviditets- och kapitalförvaltningen är, inklusive nedskrivning, minus 681 miljoner kronor.

Under år 2002 har den negativa utvecklingen på Stockholmsbörsen hittills fortsatt varvid index per 31 mars gått ned med cirka 3 procent, medan världsindex är oförändrat.

Förvaltning ideella innehav

Den ideella portföljen innehåller andelar i Oikocredit, utlåning till Stiftelsen Kyrkornas u-fond, aktier i företagen Biosensor Applications Sweden AB och M.E.T.A. AB.

Oikocredit och Stiftelsen Kyrkornas u-fond finansierar projekt i tredje världen, t.ex. finansiering av fiskebåt till fiskekooperativ. Biosensor har utvecklat en konstgjord hundnos för användning i minröjning, men även vid tullstationer och flygplatser för att lokalisera vapen och narkotika.

M.E.T.A. har tagit fram ett verktyg för att beakta etiska perspektiv i förvaltning av värdepapper.

För investeringen har verksamhetsdestinerade medel inom Lutherhjälpen (23 miljoner kronor) och Svenska kyrkans mission (16 miljoner kronor) använts.

På andelarna i Oikocredit har erhållits 2 procent i utdelning och på reverserna i Kyrkornas u-fond har erhållits 2 procent i ränta.

UTLANDSVERKSAMHET

Den nationella nivåns utlandsverksamhet bedrivs inom fyra verksamhetsområden: Verksamhet bland svenskar i utlandet (SKUT), Internationell diakoni (Lutherhjälpen), Internationell mission (SKM) samt EFS Utland. Verksamheten finansieras i huvudsak genom kollekt och gåvor utom beträffande SKUT där en stor del finansieras nationellt och EFS Utland, som väsentligen finansieras genom bidrag från Evangeliska Fosterlands Stiftelsen. Lutherhjälpen och SKM har även en betydande andel Sida-finansiering.

Kollekt och gåvor har för dessa verksamheter uppgått till 190 (189) miljoner kronor, varav Lutherhjälpen svarar för 121 (121) miljoner kronor.

Sida-bidragen har uppgått till 76 (89) miljoner kronor, fördelat med 44 (55) miljoner kronor på Lutherhjälpen, 30 (32) miljoner kronor på SKM och 2 (2) miljoner kronor på EFS Utland. Nivån är 15 procent lägre än 2000, vilket bl.a. förklaras av färre katastrofinsatser. Av Lutherhjälpens totala intäkter svarar Sida-bidragen för 24 (29) procent, motsvarande värde för SKM är 30 (32) procent.

Verksamheterna har med 59 (57) miljoner kronor finansierats nationellt,

varav 45 (44) miljoner kronor avser SKUT.

De totala kostnaderna för verksamheten är 369 (349) miljoner kronor, varav SKUT 61 (56) miljoner kronor, Lutherhjälpen 179 (180) miljoner kronor, SKM 105 (93) miljoner kronor och EFS Utland 24 (20) miljoner kronor. Ökningen mot föregående år är i första hand en följd av att kostnadsnivån år 2000 reducerades med återbetalning av Alecta-medel med 19 miljoner kronor.

Sammantaget har kostnaderna väl matchat intäkterna och från tidigare år reserverade medel har inte behövts tas i anspråk. I stället har 6 miljoner kronor reserverats för framtiden.

VERKSAMHET I SVERIGE

Kostnaden för övrig verksamhet på nationell nivå har varit 361 (245) miljoner kronor. Däri ingår 79 miljoner kronor avseende kyrkovalet 2001. Den ackumulerade nettokostnaden för valet under åren 2000 och 2001 är 82,5 miljoner kronor och avser främst tryck och distribution (42 miljoner kronor) samt IT-system (33 miljoner kronor). Av de totala kostnaderna hänför sig de största beloppen till verksamhetsområdet Kyrkorätt och organisation, 106 (21) miljoner kronor, där kyrkovalet och kyrknätet ingår, och till verksamhetsområdena Kyrkolivets utveckling, 79 (77) miljoner kronor och Svenska kyrkans information, 39 (34) miljoner kronor.

Verksamheten har haft externa intäkter, totalt 56 (55) miljoner kronor. Här ingår utdelning från Stiftelsen Svenska kyrkans centralråds stödfond med 9 (15) miljoner kronor, vilket bidragit till finansieringen av verksamhetsområdet Kyrkolivets utveckling. 14 (16) miljoner kronor utgörs av rikskollekt vilka upptagits till förmån

för verksamhet utanför den nationella nivån och där motsvarande belopp också redovisas som lämnade bidrag.

VERKSAMHET I BOLAGSFORM

Utbildningsfrågor av rikskyrkligt och allmänt intresse hanteras inom Svenska kyrkans Utbildning AB i Sigtuna. Tidigare verksamhet i Kyrkans Hus AB och Kyrknätet AB har under året överförs till moderföretaget.

DISPOSITIONER OCH EGET KAPITAL

Under året har netto 102 (156) miljoner kronor återförts från avsatta verksamhets- och ändamålsdestinerade medel, varav 50 miljoner kronor avser upplösning av reserver övertagna från den statliga Kyrkofonden och där inga ytterligare åtaganden föreligger. Till följd av att värdepappersportföljen skrivits ned till marknadsvärde har en prisfallsreserv på 76 miljoner kronor upplösts.

Till värdesäkrat eget kapital, den ursprungliga nettoförmögenhet som den 1 januari 2000 överfördes från den statliga Kyrkofonden, har i enlighet med Kyrkoordningen avsatts 95 (42) miljoner kronor motsvarande inflationen mätt som förändring i konsumentprisindex.

Det kapital som överfördes till Svenska kyrkan övertogs vid en tidpunkt då den svenska aktiemarknaden var högt värderad. Enligt Kyrkoordningen skall nettoförmögenheten bevaras till sitt kapital. Detta innebär att Svenska kyrkans värdepappersportfölj är långsiktig och uppföljning av förvaltningsresultat måste ske över en fortlöpande flerårsperiod. Uppgångar och nedgångar på kapitalmarknaderna gör att utvecklingen på det totala egna kapitalet inte sammanfaller med utvecklingen på den värdesäkrade delen. Detta betyder att förändringen av övrigt eget kapital,

som avspeglar nettoresultatet av kapitalförvaltningen och övrig verksamhet, under vissa perioder kan vara negativ. Därmed kan också övrigt eget kapital enligt balansräkningen tillfälligt vara negativt.

Årets verksamhet i koncernen innebär att övrigt eget kapital har minskat med 744 miljoner kronor, vilket leder till att övrigt eget kapital vid utgången av år 2001 är minus 168 miljoner kronor. Därmed har resterande prisfallsreserv från föregående år på 420 miljoner kronor upplösts.

STIFTELSE MED ANKNUTEN FÖRVALTNING

Svenska kyrkan på nationell nivå förvaltar dels de tre utrikesstiftelserna Stiftelsen Svenska kyrkans mission, Stiftelsen Svenska kyrkan i utlandet samt Stiftelsen Lutherhjälpen, dels ett stort antal s.k. avkastningsstiftelser där den största är Stiftelsen Svenska kyrkans centralråds stödfond för rikskyrklig verksamhet (Stödfonden). Avkastningsstiftelsernas tillgångar hade vid årsskiftet ett marknadsvärde på 115 (183) miljoner kronor. Avkastningen tillförs, efter värdesäkring, till stor del den verksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan på nationell nivå. I avkastningen ingår såväl direktavkastning som realisationsvinster för att på bästa möjliga sätt tillgodose donators vilja. Under året har Svenska kyrkan på nationell nivå erhållit 16 (23) miljoner kronor, varav 9 (15) miljoner kronor härrör från Stödfonden.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultatet av verksamheten samt ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

ÄRKEBISKOPEN OCH BISKOPSMÖTET

Verksamhetsområdet Ärkebiskopen och biskopsmötet har som uppgift att biträda ärkebiskopen, utgöra sekretariat för biskopsmötet och den teologiska kommittén samt medverka i det ekumeniska arbetet och svara för massmediakontakter kring ärkebiskopen och biskopsmötet.

Ärkebiskopen är Svenska kyrkans främste företrädare utåt, i det svenska samhället och i internationella sammanhang. Dessutom är ärkebiskopen ordförande i biskopsmötet och i Kyrkostyrelsen. Ungefär varannan månad samlas de 13 biskoparna och ärkebiskopen i biskopsmötet för att dela erfarenheter och samtala kring de frågor och förväntningar som hör samman med biskoparna i deras speciella roll. Biskopsmötet har två specifika ansvarsområden: dels att yttra sig inför beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt, dels att som collegium ha tillsyn över biskoparnas verksamhet.

Verksamhetsområdet erfar en alltjämt ökande uppmärksamhet från massmedia. Då 2001 var ett år fyllt av omvälvande händelser i både Sverige och omvärlden, kom Svenska kyrkans medverkan att efterfrågas från många håll. Såväl ärkebiskopen som biskoparna medverkade i samtalsprogram, nyhetssändningar och debattprogram ett flertal gånger under året – inte

minst i samband med kyrkovalet, terrorattackerna mot USA och de efterföljande bombningarna av Afghanistan. En fördjupad reflektion kring informations- och kommunikationsstrategier pågår, särskilt inom det chefsutvecklingsprogram som biskoparna genomgår.

GEMENSAMT KINABESÖK

I november reste en delegation bestående av elva representanter från Svenska kyrkan, under ledning av biskop Claes-Bertil Ytterberg, till Kina. Resan gick från Beijing till Shanghai, Nanjing och Hong Kong. Syftet var att fördjupa den dialog som länge pågått mellan China Christian Council (CCC) och Svenska kyrkan. Svenska kyrkans mission har länge gett stöd till teologiutbildning och sociala projekt riktade mot barn och äldre. Svenska kyrkan stödjer även tryckning av biblar och utsändning av engelsklärare till kinesiska skolor.

Årets besök var ett led i strävandet att ytterligare stärka gemenskapen med kyrkan i Kina. Man besökte bl.a. de svenska församlingarna i Kina, teologiska seminarier, gudstjänster, svenska ambassaden samt Amity Press, där en ny bibel trycks varje sekund! Resans officiella höjdpunkt var mötet med CCC i Nanjing. Hela besöket präglades av goda samtal och öppningar för fortsatt dialog.

TEOLOGISKT UTBYTE

År 2000 var en delegation från Svenska kyrkan gäster hos den irländska anglikanska kyrkan, Church of Ireland. I slutet av november 2001 återgäldades detta besök då kyrkokansliet gästades av en delegation från Church of Ireland. Besöket omfattade överläggningar om kyrkolivet – särskilt om Svenska kyrkans förändrade relation till staten – med olika representanter för svensk kyrkoledning.

I augusti reste en grupp, på ärkebiskopens uppdrag men under ledning av biskop Claes-Bertil Ytterberg, till Kosovo. Resans ändamål var dels att besöka den svenska bataljonen i KFOR-styrkorna, dels att föra diskussioner med ledare för de katolska och serbisk-ortodoxa kyrkorna och för provinsens muslimer.

KYRKOMÖTET OCH KYRKOSTYRELSEN

Verksamhetsområdet Kyrkomötet och Kyrkostyrelsen ansvarar främst för Kyrkomötets sammanträden och Kyrkostyrelsens arbete. Inom verksamhetsområdet finns också Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd samt Svenska kyrkans överklagandenämnd. Allt arbete syftar till att öka Svenska kyrkans samlade förmåga att förkunna och levandegöra evangelium i ord och handling.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Det består av 251 ledamöter och sammanträder i två sessioner årligen. Kyrkomötet beslutar om sådant som gäller gemensamt för hela Svenska kyrkan, t.ex. kyrkoordning, gudstjänstböcker, medlemstillhörighet och uppdragen som biskop, präst och diakon. Kyrkomötet beslutar också om den kyrkliga organisationen och fastställer mål och rambudget för verksamheten på nationell nivå.

Kyrkostyrelsen är Kyrkomötets beredande och verkställande organ och består av 14 ledamöter samt ärkebiskopen som självskriven ordförande. Kyrkostyrelsen leder och samordnar den nationella nivåns uppgifter, företräder Svenska kyrkan som helhet och fungerar som Svenska kyrkans samlade röst i samhället.

GEMENSAMT UTTALANDE FRÅN KYRKOMÖTET

Under 2001 samlades Kyrkomötet i maj och september. Det andra och sista mötet öppnades den 17 september, alltså endast några dagar efter terrordåden mot New York och

Washington, vilket föranledde Kyrkomötet att göra följande uttalande: »Svenska kyrkans kyrkomöte uttrycker sin sorg och bestörtning över de terrordåd som ägt rum i USA. Kyrkomötet anmodar varje församling i Sverige att innesluta de drabbade i sin förbön. Kyrkomötet tar i gemenskap med kristna kyrkor världen över avstånd från all terror, oavsett dess orsaker och vem som ligger bakom. Världssamfundet som helhet måste dela ansvaret för att förebygga och förhindra fortsatta terrordåd. Kyrkomötet vädjar om eftertanke och återhållsamhet, så att oskyldiga inte kommer till skada, konflikterna förvärras och världsreligionerna ställs mot varandra. Vi tar avstånd från att enskilda personer utsätts för trakasserier på grund av sin religionstillhörighet. Utifrån trons källor och hopp är kristna och muslimer kallade att tillsammans med andra gudstillbedjare forma en värld av rättvisa och fred. Svenska kyrkan vill genom fortsatta internationella insatser ge sitt bidrag till en utveckling av frihet, samförstånd och demokrati.«

Dagen före Kyrkomötets andra session under 2001 hade Svenska kyrkans första val i egen regi genomförts, vilket också var ett hett samtalsämne bland deltagarna, särskilt det glädjande höga valdeltagandet. Vid denna session avtackades Carl Gustaf von Ehrenheim efter nästan 20 år som ledamot och sju år som ordförande i Kyrkomötet.

Eftersom Kyrkomötet endast sammanträder under knappa två veckor per år ligger det stora löpande arbetet på Kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsens över-

gripande ansvar har efter relationsförändringen blivit tydligare. Under året sammanträdde Kyrkostyrelsen vid tio ordinarie tillfällen samt vid ett antal överläggningar med andra kyrkliga och samhälleliga organ såsom biskopsmötet, Svenska kyrkans församlingsförbund, Jämställdhetsombudsmannen, m.fl.

ÖKAD MÄNGD ÄRENDE

Överklagandenämnden skall som sista instans pröva överklaganden av vissa beslut fattade på lägre nivåer i kyrkan. Ansvarsnämnden för biskopar behandlar frågor om biskopars utövning av sin tjänst. Valprövningsnämnden tar upp överklaganden av val inom Svenska kyrkan.

En tydlig förändring efter år 2000 är den ökande mängden ärenden hos Överklagandenämnden. Flera av dessa ärenden leder till vägledande beslut som domkapitlen i stiftens har nytta av, t.ex. om hur kyrkoordningen skall tolkas. På sikt kan det göra att antalet ärenden åter minskar.

Under den senare delen av året hade Valprövningsnämnden sin absoluta arbetstopp. Efter kyrkovalet den 16 september fick nämnden in ett 60-tal ärenden som kom att leda till sex omval.

KRISTEN ENHET OCH TEOLOGI

Inom verksamhetsområdet Kristen enhet och teologi behandlas frågor som rör hela Svenska kyrkans nationella och internationella arbete. Arbetet bedrivs bl.a. inom de konfessionella och ekumeniska organisationerna, samt genom dialoger och utbyten av olika slag. Dialoger förs med svenska frikyrkosamfund, till exempel i ett permanent samarbetsråd med Svenska Missionsförbundet. Årliga samtal förs även med de ortodoxa och österländska kyrkorna i Sverige. Den teologiska reflektionen är nödvändig för det ekumeniska arbetet, liksom för religionsdialoger. För den teologiska reflektionen har Svenska kyrkans teologiska kommitté visat sig vara viktig, till exempel för utarbetandet av samtalsdokumentet *Guds vägar*, som behandlar förhållandet mellan kristendom och judendom.

DIALOG OCH SAMTAL I EVANGELIETS LJUS

Konferensen för Europeiska kyrkor (KEK) har till uppgift att bygga broar mellan människor, kyrkor och kulturer i Europa. KEK är också kyrkornas samlade röst gentemot beslutsfattare i EU, Europarådet och OSSE. På det ekumeniska mötet i Strasbourg i april 2001 undertecknades ett gemensamt dokument av KEK och de katolska biskopskonferenserna. Dokumentet, *Charta Oecumenica – Riktlinjer för växande samarbete mellan kyrkorna i Europa*, är en överenskommelse om att gemensamt verka för europeisk kyrklig enhet. För första gången sedan 1000-talet har de kyrkliga traditionerna i öst och väst enats om gemensamma riktlinjer för tjänst och vittnesbörd i Europa.

I dokumentet sägs bl.a. att man då splittring hotar måste »söka dialog och samtala om frågorna tillsammans i evangeliets ljus«. En sådan dialog måste utgå från en beredskap till förändring och ömsesidig respekt.

KAMP MOT VÅLD OCH INTOLERANS

Under 2001 upprättades olika nätverkskontakter till stöd för arbetet med det av Kyrkornas världsråd utlysta *Decade to Overcome Violence* (Årtionde för övervinnande av våld). Årtiondet 2001–2010 skall för alla medlemskyrkor i Kyrkornas världsråd präglas av en strävan efter fred och en kamp mot våld i dess olika gestalter. Det är en inbjudan till kyrkor, organisationer och individer att enas och gemensamt arbeta för fred, som i första hand skall ta form genom medlemskyrkornas engagemang.

KYRKOLEDARKONFERENS INOM BORGÅ

I slutet av november anordnades ett möte med kyrkoledare inom Borgågemenskapen, som är en sammanslutning av episkopala kyrkor med gemensamma drag vad gäller historia, liturgi, identitet och missionssyn. Mötet innebar överläggningar för ärkebiskopar och motsvarande presiderande biskopar, med den svenske ärkebiskopen som värd i Uppsala. Överläggningarna behandlade vidareutveckling av samarbetet inom Borgågemenskapen och den fortsatta teologiska reflektionen, på grundval av den gemensamma teologiska konferensen i Durham sommaren 2000. Vidare initierades ett samtal om diakonatets

ställning inom Borgåkyrkorna utifrån en kartläggning av den senaste tidens utveckling på detta område.

MÖTESPLATSER SKAPAR TRYGGHET OCH ÖPPENHET

I tider av kris och katastrof framstår de internationella mötesplatserna för människor från olika situationer och sammanhang som livsavgörande. Här byggs ömsesidigt förtroende och förståelse för varandras situation. Här formas allianser som gensvar på krig, förtryck, diskriminering och katastrofer. I mötet med andra växer också förståelsen för den egna tron och identiteten. Svenska kyrkan är en aktiv medlem i Kyrkornas världsråd, som samordnar mer än 340 kyrkor från alla världens regioner. Den romersk-katolska kyrkan deltar i det ekumeniska arbetet på olika nivåer och som fullvärdig medlem i kommissionen för *Faith and Order*. I allt större utsträckning har under året förekommit dialog och samarbete mellan Kyrkornas världsråd och organisationer och företrädare för olika religionsfamiljer. Inte minst efter terrorattackerna den 11 september har samarbetet mellan världsreligionerna förstärkts. I detta samarbete har Kyrkornas världsråd gjort stora insatser, för att bistå medlemskyrkorna i deras lokala möten och samarbete med människor av olika tro. Svenska kyrkans stöd till Kyrkornas världsråd är därför ett viktigt stöd till framväxten av ömsesidig tillit och förtroende i världen.

En annan viktig mötesplats utgörs av Lutherska världsförbundet (LVF). Här har de lutherska kyrkorna från Asien

och Afrika under året stått i intensiv dialog med öst- och centraleuropeiska lutherska kyrkor. Svenska kyrkan har under året sökt större samverkan även med kyrkor från Nordamerika och övriga Västeuropa. I den kyrkogemenskap (*communio*) som LVF utgör spelar den lilla lutherska kyrkan i Jerusalem en viktig roll som brobyggare, både till de andra kristna kyrkorna i Jerusalem och som brobyggare till andra religionsfamiljer – såväl muslimska som judiska. Den svåra situation som de palestinska kristna under året upplevt under en hårdnande ockupation har

krävt större engagemang från den lutherska gemenskapen, där inte minst Svenska kyrkan spelat en aktiv roll. Svenska kyrkans strävan efter större samverkan mellan Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet har gjort vissa framsteg i utbyte mellan personal, men knappast organisatoriskt. Fortfarande upplever de små kyrkorna i framför allt Afrika, Asien, Latinamerika och östra Europa att LVF är en ovärderlig mötesplats för kyrkor som annars skulle riskera att deras röst inte blev hörd.

KYRKORÄTT OCH ORGANISATION

Verksamhetsområdet Kyrkorätt och organisation avser sakkunskap i juridiska frågor för Kyrkostyrelsen och Kyrkofondens styrelse, samt nämnder och råd på nationell nivå. Till verksamheten hör även sakkunskap beträffande kyrkobokföring, val- och indelningsfrågor samt totalförsvarsfrågor.

KYRKOVAL 2001

Verksamhetsrådets största enskilda arbetsuppgift under året var genomförandet av Svenska kyrkans första val i egen regi. En omfattande central valadministration skulle byggas upp för att stödja stiftens valorganisation. Detta arbete påbörjades redan under 2000 och kunde inte börja avvecklas förrän senare delen av hösten 2001. En utvärdering av valarbetet har genomförts och skall redovisas i en särskild skrivelse till 2002 års Kyrkomöte. Utvärderingen bygger bl.a. på uppgifter från stiftens, nomineringsgrupperna och de lokala valnämnderna.

Valdeltagandet var i genomsnitt 14 procent, både för valet till Kyrkomötet och till övriga nivåer. Av valets 36 090 ordinarie platser kunde 35 896 platser besättas, vilket lämnade 194 platser obesatta. Ett val till kyrkofullmäktige fick göras om på grund av allvarliga avvikelser från föreskriven ordning (förhandsröster lades av misstag i fel urna), och fem val har fått göras om på grund av att stiftens inte kunnat utse något beslutande organ efter den första valomgången.

JURIDISKT STÖD

Vid sidan av valarbetet har fortlöpande arbete bedrivits. I detta ingår bl.a. att stödja stift, församlingar och övriga verksamhetsområden på den nationella nivån med juridiska sakkunskaper. Genom att Svenska kyrkan nu rättsligt sett står på egna ben och har övertagit en rad frågor som tidigare skötts av statliga myndigheter har de juridiska frågorna fått en större betydelse än tidigare, och med kyrkoordningen har kyrkan nu även fått sitt eget regelverk. Verksamhetsområdet får många frågor från stift och församlingar om hur kyrkoordningen skall hanteras i det dagliga arbetet.

HÖJD BEREDSKAP

En av huvuduppgifterna för kyrkorätt och organisation är totalförsvarsfrågor, där det bl.a. ingår att stödja stift och församlingar i frågor om kris- och katastrofhantering. I samband med terrorattackerna mot USA kom beredskapen kring eventuella svenska mål för attentat att höjas. Detta skedde även inom Svenska kyrkan – Sveriges kyrkobyggnader kunde utsättas för regelrätta terrordåd. Under år 2001 framlades en utredning om kris- och katastrofberedskapen i *Svenska kyrkans krishantering – den kyrkliga beredskapen i förändring*. Förslagen i denna utredning är nu under beredning.

SVENSKA KYRKANS INFORMATION

Svenska kyrkans informations övergripande uppdrag är att arbeta för att Svenska kyrkan skall uppfattas som en kommunicerande kyrka och att dess medlemmar skall uppleva att kyrkan vill ha en god relation till dem.

Verksamhetsområdet är omfattande och består av flera delar. Dels arbetar man med fortlöpande uppgifter som pressarbete, informationsgivning, omvärldsbevakning, webb och presentationsmaterial, dels pågår olika projekt för att vidareutveckla och effektivisera det kommunikativa arbetet. Dessutom drivs mer kortsiktiga projekt som ett led i att uppnå de långsiktiga målen.

LETAR DU PÅ RÄTT STÄLLE?

År 2001 visade sig bli ett år då Svenska kyrkan mer än någonsin tidigare förekom i media och samhällsdebatt. En av orsakerna till detta var den profileringskampanj som startade i maj 2001 och pågick fram till kyrkovalet i september. Kampanjen handlade dels om att stärka kommunikationen med medlemmarna, dels om att uppmärksamma kyrkovalet. Syftet med kampanjen var att utmana och väcka känslor, väcka tankar kring våra mänskliga behov och vart vi vänder oss för att tillfredsställa dem – och samtidigt visa att Svenska kyrkan erbjuder ett annat alternativ. Sju teman valdes ut: hopp, tröst, trygghet, gemenskap, glädje, bekräftelse, lugn och ro. På sobra bilder av vardagliga ting som chokladkakor, skraplotter och kreditkort fick dessa sju värdeord gestalta varumärken och förhoppningsvis väcka en tanke hos betraktaren. Kampanjens webbplats innehöll texter om hur Svenska kyrkans tro och

verksamhet relaterar till dessa mänskliga värden.

Eftersom många medlemmar har ett intryck av kyrkan som traditions- och värdekonserverande var kampanjen också ett led i arbetet med att visa på en ny bild av Svenska kyrkan. Genom att fokusera på våra grundläggande behov kommunicerades evangeliet tydligare i *Letar du på rätt ställe?* än i den föregående kampanjen *Plats för eftertanke*. Ett annat uppdrag för kampanjen var att uppmärksamma kyrkans medlemmar på det stundande kyrkovalet. En undersökning som gjordes strax efter valet visade att 98,2 procent av de tillfrågade hade kännedom om att det var kyrkovalet den 16 september. Den informationsbroschyr som skickades ut i augusti om Svenska kyrkan och kyrkovalet hade lästs av hela 95 procent.

Eftersom det är omöjligt att kommunicera med alla Svenska kyrkans medlemmar samtidigt koncentrerades denna kampanj till en specifik målgrupp: de medlemmar som är intresserade av Svenska kyrkan, men inte aktiva kyrkobesökare. Denna grupp har generellt ingen stor kunskap om kyrkans verksamhet. Eftersom röst-rättsåldern sänkts till 16 år valdes ungdomar ut som en särskild målgrupp. Annonser och utomhusreklam kombinerades med radioreklam i de »unga« kanalerna. Kampanjen förankrades inomkyrkligt på olika nivåer och skapade tämligen stor uppmärksamhet i medierna. Profileringskampanjen utgjorde dock bara en del av den externa kommunikationen under året. Alla verksamhetsområdets delar samverkade för att kommunicera en

öppen, demokratisk, gemensam folkkyrka.

NATIONELLT ENGAGEMANG

Verksamhetsrådets absolut största uppdrag under året var informationsarbetet kring kyrkovalet. På olika sätt kom all övrig verksamhet att påverkas av detta. Förra gången det var kyrkovalet i Sverige, 1997, var valdeltagandet 10,4 procent. Utsikterna att kunna bibehålla det procenttalet ansågs inte så stora eftersom de traditionella väljarna successivt försvunnit, samtidigt som antalet röstberättigade utökats genom sänkningen av rösträttsåldern till 16 år. Visserligen var det inte Svenska kyrkans informations uppdrag att försöka höja valdeltagandet, utan endast att öka kännedomen om kyrkovalet. Själva valargumentationen lämnades till nomineringsgrupperna. När så Sverigedemokraterna tillkännagav att de tänkte ställa upp i kyrkovalet aktualiserades både valet i sig och de demokratiska värdena. En debatt kring kyrkans roll i samhället blossade upp och diskussionerna var såväl teoretiska som känslomässiga.

Antalet pressklipp om valet var drygt 2000 under perioden januari–november 2001. Under samma period förekom 200 radioinslag och 100 tv-inslag med kyrkovalet som tema. Detta kan ses som resultat av ett aktivt, uppsökande pressarbete med personliga besök på tidningsredaktioner runtom i landet, utskick av pressmeddelanden, artiklar, uppslag och idéer om hur värdeorden i *Letar du på rätt ställe?* kan kopplas till Svenska kyrkans kärnverksamhet. Till detta lades alltid en faktaruta om kyrkovalet. Efter att de slutgiltiga resultaten sammanstälts kunde

det konstateras att 14,2 procent av de röstberättigade röstat, vilket innebar en ökning med nästan 40 procent! Det höga valdeltagandet visar på svenska folkets engagemang och vilja att både värna sin folkkyrka och de demokratiska idealen.

Svenska kyrkans InformationsService besvarade under året ca 39 000 frågor från allmänheten. Detta innebar en ökning med 4 000 frågor, vilket troligtvis berodde på kyrkovalet.

»VI MÅSTE ARBETA MED SORGEN TILLSAMMANS«

Svenska kyrkans information har under två års tid kommunicerat teman som *Plats för eftertanke* och *gemenskap, tröst, trygghet* och *hopp*. I samband med höstens tragiska händelser runt om i världen kom sådana värden att hamna i omedelbart fokus. Över hela Sverige hölls kyrkorna öppna för människor att mötas, be, samtala, tända ett ljus eller bara sitta ner en stund. Präster och diakoner fanns tillhands för att lyssna och trösta. På så vis kom Svenska kyrkan att kommunicera sitt budskap *genom sig själv*, genom att vara en mötesplats och en folkets kyrka.

Onsdagen den 12 september skulle en heldags chatt (ett diskussionsforum på Internet) genomföras i samarbete med Aftonbladets nätupplaga, *aftonbladet.se*. Tanken var att ge besökaren en möjlighet att ställa frågor om Svenska kyrkan och kyrkovalet till de medverkande, som var församlingspedagoger, präster, verksamhetschefer och teologer. Men dagen efter terrordåden mot USA var allas känslor upprörda och frågorna kom helt och hållet att handla om rädsla, oro, ondska och förlåtelse. Svaren var entydiga om gemensamt sorgearbete och försoning. Här fanns alltså kyrkan tillhands för människors behov, i ett tidigare oprövat forum. Svenska kyrkans roll som aktiv deltagare i samhällsdebatten kombinerades

med uppdraget att finnas till för alla människor, mitt i vardagen, mitt i livet.

INGÅNG TILL HELA SVENSKA KYRKAN

Under året startade ett projekt kring Svenska kyrkans webbportal. Portalen skall fungera som en huvudingång för hela Svenska kyrkans webbvärld och enkelt leda användaren vidare till andra webbplatser både inom och utanför kyrkan. Vidare skall webbportalen – både i intryck och innehåll – svara mot besökarens såväl emotionella som rationella behov. Den skall också återspegla Svenska kyrkans mångfald. Projektet är mycket omfattande och en första version av den nya huvudingången är planerad att lanseras i slutet av sommaren 2002.

DEN MEDIALA KYRKAN

Idag görs runt hälften av alla gudstjänstbesök via etermedierna. Varje dag följer en miljon människor andakter och gudstjänster i radio och tv. Svenska kyrkans information verkar för fler direktsända gudstjänster i Sveriges Television. Överhuvudtaget är tv ett mycket viktigt forum för livs-åskådnings- och existentiella frågor, vilket tydliggjordes under 2001.

Flera gånger under året fick Svenska kyrkan ett stort genomslag i samhällsdebatten. Svenska kyrkans information fortsätter sitt aktiva arbete emot en god kommunikation med medierna.

En ökad medvetenhet om vad Svenska kyrkan står för och vilken verksamhet den bedriver bör ses som ett mål i sig. Ökad kunskap ger ökad medvetenhet, vilket leder till starkare engagemang och ställningstagande för en folkkyrka. Oavsett vilken ståndpunkt man intar måste det betraktas som positivt att Svenska kyrkans medlemmar vill reflektera kring sin kyrka och sitt medlemskap.

FORSKNING

Svenska kyrkans forskningsarbete består av flera olika delar: samhälls- och religionsanalys, kyrkoanalys, teologi, kyrkohistoria, internationell omvärldsanalys, religionsteologi, missionsteologi och ekumenik, publikationsverksamhet, stipendieprogram, bibeltolkning och bibelbruk, samt kvalitetsutveckling. Forskningsrådet, som leder arbetet, är ett expertorgan med egen forskningskompetens. Dess ledamöter innehar tjänster vid universitet och inom kyrkan och deras specialområden återfinns inom humaniora, samhällsvetenskap och teologi. I olika utsträckning bidrar ledamöterna också med personliga forskningsinsatser. Forskningsverksamheten skall vara till stöd och stimulans för hela kyrkan, inte minst för stift och församlingar.

FEMINISTTEOLOGI OCH BIBELTOLKNING

Under det gångna året arrangerades två stora konferenser. Den ena handlade om bibeltolkning och bibelsyn och hade rubrikerna *From Ethics of Biblical Interpretation to the Practice of Scriptural Criticism* och *What Does It Mean to Interpret the Bible Theologically?*. Deltagarna var tjugosex forskare från hela landet i exegetik, hermeneutik och systematisk teologi, samt professor Daniel Patte från Nashville University och professor Francis Watson från University of Aberdeen. Syftet var dels att inventera och informera om vilken bibelhermeneutisk forskning som pågår i Sverige, dels att inspirera till samtal och ny forskning om frågor av betydelse för kyr-

kans bibelanvändning. Den andra konferensen, som ägde rum i oktober 2001, handlade om kyrkans över- och underordningsproblematik. Rubriken var *Var kan jag finna en nådig Gud? Om teologiskt förtryck, över- och underordning*. Ett tjugotal feministteologer från hela landet deltog i konferensen, både från den kyrkliga och den akademiska sfären. Dessutom deltog en representant från JämO. Avsikten var att bearbeta över- och underordningsproblematiken i Bibeln, i vår evangeliska tradition, i den nutida kyrkoorganisationen och i nutida teologi. Båda dessa konferenser föll mycket väl ut och gav stoff för framtida forskning och debatt.

RELIGIONSTEOLOGI I VARDAGEN

Terrorattackerna mot USA och de efterföljande bombningarna av Afghanistan under hösten 2001 aktualiserar i högsta grad frågor om religionsmöten och kulturmöten. Forskning kring religionsteologiska frågor får andra dimensioner när något sådant inträffar. Det blir helt enkelt omöjligt att skjuta ifrån sig dessa frågor. På så sätt hamnar religionsteologin mitt i verkligheten och får en helt annan, praktisk, dimension.

Under 2001 påbörjades ett projekt om religionsdialog i församlingen. Fyra pilotförsamlingar från Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping deltog i en studieresa till Birmingham. Projektet skall redovisas under 2002 i form av en forskningsrapport och ett studiematerial för Sensus.

I KYRKOVALETS EFTERDYNINGAR

Inom samhälls- och religionsanalysen utförs kvantitativa och kvalitativa analyser av det svenska samhället och den religiösa miljö där Svenska kyrkan verkar. Det innebär alltså en omvärldsanalys av den svenska samhällsutvecklingen och kyrkornas ställning i dagens samhälle. Dessutom skall den religionssociologiska analysen förse Svenska kyrkan med relevant statistiskt material, och såväl kvantitativa som kvalitativa analyser och presentationer av Svenska kyrkans verksamhet på olika nivåer. För närvarande pågår ett projekt om samkörning av statistikdatabaserna. Målet är att all församlingsstatistik skall kunna samlas in digitalt, via elektroniska formulär på Internet. Forskningsverksamhetens sociologer arbetar dessutom med analys och statistik kring kyrkovalet.

KULTUR

Svenska kyrkans kulturråd är ett expertorgan med ledamöter som representerar både bredd och specialkompetens inom kulturområdet. Rådet har till uppgift att verka för ett mångfaldigt och frimodigt kulturliv i Svenska kyrkan, samt främja dialogen kring religion och livsfrågor i det allmänna kulturlivet. Kulturrådet skall stå i nära kontakt med de kulturarbetare, institutioner och organ som är intressanta för, och intresserade av, en utveckling av Svenska kyrkans kulturarbete.

I det fortlöpande arbetet ingår bl.a. att dela ut kulturstipendier samt ansvara för kyrkans medverkan i vissa större kulturevenemang. Under år 2001 deltog Svenska kyrkan i bl.a. Bok & Biblioteksmässan, projektet Arkitekturåret 2001 och tv-serien *Moderna kyrkorum*. Andra stora satsningar under året var en påbörjad utredning om kyrkomusikens roll i det offentliga musikkivet, en seminarierie om stiftens som kulturbärare, en mediautbildning för journalister samt inrättandet av Svenska kyrkans filmpris.

EKUMENISK MANIFESTATION PÅ BOK & BIBLIOTEK

Genom verksamhetsområdet Kultur och projektet Kultursamverkan i Göteborgs Stift lägger Svenska kyrkan en hel del resurser på arbetet med Bok & Bibliotek i Göteborg. I samverkan med bl.a. Svenska Bibelsällskapet arrangeras föreläsningar, seminarier, montrar och ett bibeltorg under samlingsnamnet *Tro på 2000-talet*. Under 2001 års Bok & Bibliotek

deltog totalt 11 000 besökare i Svenska kyrkans olika aktiviteter. Alla seminarier under mässan kom att påverkas av terrorattentaten mot USA, som inträffade samma vecka. En gemensam manifestation för fred genomfördes med bl.a. ärkebiskopen, biskopen i den katolska kyrkan, förre ordföranden i Sveriges Muslimska Förbund samt överrabbinen i Judiska församlingen.

KYRKORUMMET SOM MÖTESPLATS

Verksamhetsområdet arbetar just nu särskilt med frågor som rör kyrkorummets funktion och betydelse. Under året uttrycktes detta bl.a. i Svenska kyrkans medverkan i Arkitekturåret 2001. I samverkan med Arkitekturmuseet anordnades bl.a. ett seminarium med rubriken *Är arkitekten framtidens teolog?*. Medverkade gjorde såväl journalister som teologer och arkitekter. Tillsammans med Stiftsgården Stjärnholm arrangerades i november ett symposium, där även Sörmlands museum och Örebro läns museum var medarrangörer. Rubriken var *Rum för Gud och människa*.

Ytterligare ett uttryck för det stora intresset kring kyrkorummet är den programserie i Sveriges Television, *Moderna kyrkorum*, som sändes i slutet av 2001 och som fick stöd från Svenska kyrkan. I tio korta avsnitt beskrevs de många vågade – och omdiskuterade – kyrkobyggen som genomfördes under miljonprogramåren på 60- och 70-talen. Flera av Sveriges främsta kyrkoarkitekter presenterades i programmen.

Frågan om kyrkorummet tar upp alla aspekter av arbetet inom verksamhetsområdet Kultur. Fokus ligger främst på kyrkorummets betydelse som mötesplats i vardagen och på upplevelsen av kyrkorummet. I samband med händelserna kring den 11 september aktualiserades frågan om kyrkorummets betydelse på nytt. Människor sökte sig till kyrkorum runt om i Sverige för att samtala, tända ljus, be och försöka förstå. Idag finns inga andra offentliga rum som har sådan spridning över landet som kyrkorummen. De är en viktig del av vårt gemensamma kulturarv.

En annan fråga, som också har beröringspunkter med kyrkorummet, är den påbörjade *Utredningen om kyrkomusikens ställning som en del av det offentliga musikkivet i Sverige*. Kyrkans musikkiv är omfattande och levande. Utredningen skall bl.a. genomföra en kartläggning av Svenska kyrkans konsertverksamhet, för att sedan kunna analysera kyrkomusikens ställning i det offentliga musikkivet idag och komma med förslag om hur den kan stärkas. Ett viktigt inslag i utredningen är att belysa hur kyrkan betraktar sitt kulturpolitiska ansvar, men också hur samhället ser på kyrkans offentliga musikverksamhet. Arbetet skall presenteras i april 2003 som en del i Svenska kyrkans serie av utredningspublikationer.

TRE ROLLER

Verksamhetsområdet har tre roller. Den konsultativa rollen innefattar allt fortlöpande arbete gentemot Svenska kyrkans församlingar, stift och natio-

nella nivå samt enskilda kulturarbetare och kulturinstitutioner. Till exempel delades 13 nya kulturstipendier ut under året. Bland stipendiaterna fanns bl.a. Sorsele församling, som vill stödja det samiska konstnätverkets uttryck inom Svenska kyrkan; danspedagog Cecilia Björklund Dahlgren, som vill utveckla dansens ställning i kyrkans barn- och ungdomsverksamhet; fotograf Magnus Rosshagen, som arbetar med att dokumentera S:ta Clara kyrkas arbete med samhällets utsatta. Den strategiska rollen belystes i det påbörjade arbetet med musikutredningen, medan den operativa rollen främst kommer till uttryck i arbetet med Bok & Bibliotek och i det nystartade samarbetet med Göteborgs filmfestival.

SAMISKT KYRKOLIV

Samiska rådet inom Svenska kyrkan har till uppgift att vara Svenska kyrkans centrala organ för främjandet av samernas ställning i kyrka och samhälle, utifrån visionen att samernas sak skall vara kyrkans sak. Verksamhetens mål är att bevaka samernas ställning som urbefolkning så att deras förhållanden i kyrka och samhälle uppmärksammas, i ett internationellt och ekumeniskt perspektiv. Dessutom skall den samiska kulturens egenart främjas och samernas rättsliga förhållanden i kyrka och samhälle bevakas. Samiska uttryck i kyrkolivet – i synnerhet det samiska språkets ställning i gudstjänst och andaktsliv – skall ges särskilt stöd. Översättningsarbetet med kyrkliga böcker samt undervisningsmaterial är prioriterade uppgifter. Ett mål är att

Bibeln skall kunna läsas på samiska och att psalmer och sånger skall kunna sjungas på samiska. Arbetet med att stärka den samiska identiteten genom-syrar hela verksamheten.

STÖD I KRIS

Ett viktigt led i förstärkningen av arbetet med att bevaka samiska frågor inom Svenska kyrkan var rekryteringen och anställningen av en heltidsanställd handläggare i början av 2001. Under år 2000 inleddes arbetet med att bygga upp ett samiskt krisnätverk, och under 2001 har detta arbete fortsatt. I nätverket finns idag ca 35 personer som är beredda att erbjuda stöd för samer i utsatta situationer. Stödpersonerna finns spridda över hela landet. Under året genomfördes

en utbildning av dessa personer på Vårsta kris- och katastrofcentrum i Härnösand.

BERIKANDE KONST

Det är också ett mål att den samiska kyrkokonsten skall uppmärksammas på ett sådant sätt att det berikar svenskt kyrkoliv. Under 2001 har detta bl.a. gjorts genom att Samiska rådet har beviljat medel till konstnären Lars-Levi Sunna att utforma en träskulptur. Konstprojektet bär flera olika arbetsnamn: *Muorra Ipmil* (Träguden), *Kiedke Ipmel* (Stenguden) *Lit'ro Muorra* (Försonings-/Förbunds-trädet) och *Det kristna korset*. Ett annat led i årets arbete med konstfrågor var deltagande i ett seminarium om samisk kyrkokonst i Trondheim.

EKONOMISK UTJÄMNING OCH KAPITALFÖRVALTNING

Svenska kyrkan har ett utjämnings-system. Avsikten med utjämnningen är att de församlingar och samfälligheter som har goda ekonomiska förutsättningar skall dela med sig till de församlingar och samfälligheter som är sämre lottade.

Utjämnningen innehåller såväl generella som individuella komponenter. Generella komponenter ger avgifter och bidrag för avgiftskraft, kyrkobyggnader, begravningsplatser och andel medlemmar av befolkningen i församlingen. Till vissa församlingar och samfälligheter utgår även generella glesbygdsbidrag. Individuella bidrag är kyrkobyggnadsbidrag och strukturbidrag till församlingar och samfälligheter, stiftsbidrag till stiftet samt extra utjämningsbidrag.

För förvaltningen av kapitaltillgångar på kyrkans nationella nivå, och för handläggningen av ärenden inom utjämningsystemet, svarar Kyrkofondens styrelse. I början av 2001 beslutade Kyrkofondens styrelse om nya beräkningsgrunder för särskild utjämningsavgift. Styrelsen fördelar också kyrkobyggnadsbidrag till stiftsstyrelserna för vidare fördelning till församlingar och samfälligheter.

VÅRD AV DET KYRKLIGA KULTURARVET

Svenska kyrkan samarbetar med Riksantikvarieämbetet när det gäller vården av det kyrkliga kulturarvet, som i första hand utgörs av landets kyrkobyggnader. Från och med år 2002 betalar staten en särskild kyrkoantikvarisk ersättning till Svenska kyrkan för vården av det kyrkliga kulturarvet.

NYCKEL TILL SVENSKA KYRKAN

Publikationen *Nyckeln till Svenska kyrkan – verksamhet och ekonomi*, som bygger på den boksluts-, personal- och verksamhetsstatistik som församlingar, samfälligheter och stift lämnar årligen, har omarbetats. Den första versionen av Svenska kyrkans statistikdatabas, som bl.a. grundas på de uppgifter som finns i publikationen, har byggts upp och testkörts under året.

BÖRSNEDGÅNG

Konjunktur nedgången 2001 medförde en negativ utveckling på aktiemarknaden. Nedgången förstärktes i samband med terrorattackerna mot USA. Detta påverkade Svenska kyrkans ekonomi.

KYRKOLIVETS UTVECKLING

Svenska kyrkans nämnd för kyrkolivets utveckling har tre huvudsakliga ansvarsområden: gudstjänst; utbildning och undervisning; diakoni och samhällsansvar. Ett särskilt ansvar finns för att stödja stiftens främjande av församlingarnas liv och utveckling. Till detta hör arbetet med de kyrkliga böckerna och de kyrkliga grundutbildningarna. Allt arbete sker i nära samverkan med stift och utbildningsanordnare, men också med andra kyrkor och samarbetspartners – såväl nationellt som internationellt. Andra viktiga uppgifter är att erbjuda rumsliga och elektroniska mötesplatser för samtal och lärande, samt att aktivt bevaka vad som sker hos myndigheter och i övriga verksamheter på Svenska kyrkans nationella nivå. Ett barn- och ungdomsperspektiv skall präglade alla arbetet inom Kyrkolivets utveckling.

PROJEKT OM FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONEN

Varje församling inom Svenska kyrkan har ett ansvar att upprätta en församlingsinstruktion kring sin inriktning och verksamhet. Under året avslutades det treåriga samverkansprojektet med stiftet om församlingsinstruktionen. Projektet syftade till att inspirera till användandet av församlingsinstruktionsarbetet som ett instrument för nytänkande. Dessutom ville man skapa mötesplatser för stiftet, nationella nivån, andra organisationer och förtroendevalda, samt samarbeta med Sensus. Resultatet av projektet är ett ökat samarbete med stiftet, ett samarbete med Sensus kring fyra pedagogiska häften, en ny publikationsserie från kyrkokansliet med rubriken *Svenska*

kyrkan och uppgiften, en gemensam elektronisk kommunikation samt ett forskningsprojekt.

TANKAR OM BARN OCH UNGDOMAR

Med anledning av riksdagsbeslutet om maxtaxa och allmän förskola från fyra års ålder har man, helt enligt stiftens önskemål, satsat på att inspirera till utveckling av församlingarnas barnverksamhet. En särskild arbetsgrupp har arbetat med dessa frågor och i början av 2002 lanserades en ny webbplats, *Idétorg Barn*. Webbplatsen är tänkt att fungera som ett stöd för församlingarna att våga tänka nytt och konstruktivt när det gäller barnverksamheten.

Svenska kyrkans skolarbete är en bred verksamhet som berör många olika åldrar och områden. Ett gott samarbete med skolan är en av kyrkans viktigaste framtidsfrågor. På högstadie- och gymnasieskolor har kyrkan en uppgift i att möta tonåringars funderingar kring livsfrågor. I mars 2001 utkom det fjärde och sista häftet i serien *Grunddokument för Svenska kyrkans undervisning*. Under titeln *När skola och kyrka möts* behandlas frågor som praktiska förutsättningar för skolkyrkoarbete, pedagogiska aspekter, metodik, ekumenik, samt hur skola och församling, i ett historiskt perspektiv, relaterat till varandra. Grunddokumenten är viktiga redskap i arbetet med församlingsinstruktionen runt om i landets församlingar.

Under året startade två tvååriga projekt med inriktning på barn och ung-

domar. Det ena är ett projekt kring konfirmander med funktionshinder. Det är viktigt att alla som arbetar med konfirmander har kunskap om handikappfrågor. Om den lokala församlingen inte har resurser eller möjlighet att ta emot en funktionshindrad konfirmand, bör man alltid veta vilka andra möjligheter Svenska kyrkan kan erbjuda. Syftet med projektet är att göra en kartläggning av vad stift och församlingar idag gör för funktionshindrade konfirmander, samt en översyn av behovet av metodutveckling. Det andra projektet syftar till en kunskaps- och beredskapshöjning i stift och församlingar för arbete med förebyggande diakoni bland barn och ungdomar.

FÖRNYAD KOMMUNIKATION

I takt med att samhället, kyrkan och medierna förändras och utvecklas behöver verksamhetsområdet Kyrkolivets utveckling förnya sin kommunikation. Under hösten 2001 startade ett projekt kring översyn av de tidskrifter som ges ut. Målet är att bättre kunna kommunicera med målgrupperna via ett färre antal tidskrifter. De tidskrifter som ingår i översynen är *Mitt i församlingen*, *Barn och familj*, *Aktuellt för konfirmandarbetet*, *Ankkuri*, *De dövas kyrkblad* samt *Pedal*. Dessa är olika till sin karaktär och har olika lång historia. Projektet skall avslutas i juni 2002, och målet är att ta fram alternativa, konkreta handlingsförslag för kommunikationsarbetet i ett tioårsperspektiv.

Under året tillsattes en ny redaktör för tidskriften *Mitt i församlingen* och nätverksbladet *Pedal*. *Mitt i församlingen*

vänder sig till anställda och frivilliga inom Svenska kyrkans församlingar, medan *Pedal* lyfter pedagogiska frågor och vänder sig till församlings- och stiftspedagoger.

ÖVERSYN AV DE KYRKLIGA UTBILDNINGARNA

Sedan november 1999 har en översyn av de kyrkliga utbildningarna pågått, och slutrapporten för projektet kommer att publiceras inom serien *Svenska kyrkans utredningar* i mars 2002. Översynen har i första hand syftat till att vidareutveckla Svenska kyrkans utbildningar för blivande präster, diakoner, församlingspedagoger och kyrkomusiker. Utredningen innehåller dels ett förslag till varsam revidering av utbildningsvägarna utifrån den utvärdering som tidigare gjorts under namnet *Rätt kurs?* och dels ett förslag om försök till en gemensam församlingsutbildning för de fyra yrkesgrupperna.

SAMVERKAN MED STIFTEN

Kyrkoordningen ger stiftens delvis nya framtidsuppgifter kring utvecklingen av kyrkolivet. Därför måste samspelet mellan verksamhetsområdet Kyrkolivets utveckling och de 13 stiftens stärkas. Under året gjordes bland annat gemensamma studiebesök på stiftskanslierna, med samtal kring frågor som internationellt arbete och församlingsinstruktionen. Mötena med stiftens har även stärkt samverkan mellan kyrkokansliets olika verksamhetsområden. Avsikten är att detta samarbete skall generera mötesplatser och former för hur stiftens kan medverka i planering och utvärdering av verksamheten på nationell nivå.

SVENSKA KYRKANS MILJÖARBETE

Arbetet med miljöfrågor på den nationella nivån drivs och samordnas genom Svenska kyrkans miljövärn. Arbetets främsta mål är att genomföra miljödiplomering av Svenska kyrkan, genom stöd åt stiftens miljösamordnare och diplomerare. Just nu pågår ett treårigt samarbetsprojekt, kallat *Klimat.nu*, som lyfter frågor kring den enskildes livsstil och konsumtionsmönster och vilka konsekvenser detta får för miljön. Projektet är ett samarbete mellan Svenska kyrkan, Röda Korset, Svenska FN-förbundet, Folkbildningsrådet och Svenska Naturskyddsföreningen. Genom dessa organisationer inbjuds enskilda individer, organisationer och företag att delta i satsningen. *Klimat.nu* syftar till att skapa insikt och debatt om hur vi lever och att visa på positiva exempel till förändring. Projektet har bl.a. en webbplats där besökaren kan avge ett personligt klimatlöfte som visar att konkreta åtgärder resulterar i minskning av koldioxidutsläpp. Riksdagen och regeringen utmanas att agera snabbare och mer handlingskraftigt för att minska de svenska koldioxidutsläppen. Förslaget till svensk klimatstrategi är att utsläppen av växthusgas skall halveras till år 2050, jämfört med 1990.

SPRÅK I KYRKAN

Delegationen för finskspråkigt arbete skall fungera som samarbets- och serviceorgan åt stift och församlingar, som stöd för församlingsgrupperna samt biträda vid rekrytering, utbildning och fortbildning. Delegationen

skall vidare vara förbindelseorgan mellan Svenska kyrkan och sverigefinlänarna samt utveckla förbindelserna mellan Svenska kyrkan och Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Gruppen består av representanter för båda språkgrupperna och har ansvar för informationsfrågor relaterade till kyrkans finskspråkiga arbete. Bland annat ger man ut tidskriften *Ankkuri*. Inom det långsiktiga projektet *Livets teologi* gick under hösten en enkätundersökning ut till första och andra generationens finska invandrare. Undersökningen innehåller en rad frågor om de finska invandrarernas livssituation och livssyn. Det insamlade materialet skall publiceras i ett temanummer av *Mitt i församlingen* under hösten 2002.

Bibelns Markusevangelium översattes under året till teckenspråk. Det fleråriga projektet *Visuell gudstjänst* har fortsatt och beräknas slutföras under 2003. I samarbete med Härnösands folkhögskola drivs en teckenspråkig kompetensutveckling för präster, diakoner och andra församlingsanställda som arbetar med Svenska kyrkans teckenspråkiga verksamhet. Under våren genomfördes även en enkätundersökning gentemot stift, medarbetarlag, dövöreningar m.fl., angående deras uppfattning om utvecklingen av – och framtida organisation för – det nationella uppdraget Dövkyrkan. Resultaten visar att verksamheten betraktas som god och välfungerande, samt att man är nöjd med att det nationella uppdraget är förlagt till Strängnäs stift.

SOCIAL EKONOMI

Under de senaste åren har frågorna om social ekonomi, dvs. organiserat samhällligt arbete utanför den offentliga sektorn, blivit alltmer aktuella. Församlingarna får ofta förfrågningar om olika samhällsinsatser, och det finns ett behov av utbildning och kunskapsutbyte. Arbetet med att samla kunskap, erbjuda utbildning och litteratur som stöd för stiftens kring detta är en prioriterad uppgift i verksamheten.

I samband med konferensen *The Social Capital of the Future* i Göteborg i början av sommaren 2001 arrangerades ett ekumeniskt diakoniråd för att försöka påverka debatten kring socialekonomifrågor. Det är en generell uppgift för verksamhetsområdet att bevaka EU-debatten kring välfärdsutveckling – detta görs bl.a. genom samarbete med Kyrkornas världsråds EU-kontor och organisationer som Eurodiaconia. Frågor om social ekonomi, global ekonomi (t.ex. Rättvis handel) och miljöfrågor är tätt sammanvävda, och får en allt större betydelse i det civila samhället.

VERKSAMHET BLAND SVENSKAR I UTLANDET

Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet ansvarar för planering och utveckling av Svenska kyrkans verksamhet bland svenskar i andra länder. Med inriktning på gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission bedrivs arbete bland svenskar i utlandet. Svenska kyrkan i utlandet har verksamhet på ca 120 platser i 25 länder runtom i världen, och har som övergripande mål att stödja och bedriva kyrklig verksamhet bland svenskar och nordbor i utlandet.

Verksamheten är en förlängning av det arbete som utförs av Svenska kyrkans församlingar i Sverige. Många av de människor som kommer till utlandskyrkornas verksamhetsplatser tillhör en svensk hemmaförsamling, och det är betydelsefullt att upprätthålla en levande kontakt med, och få stöd av, församlingarna i Sverige via ombudsarbete, hemvändande personal samt stifts- och församlingsmedarbetare.

125 ÅR AV MÖTEN

Under året firade Svenska kyrkan i utlandet 125-årsjubileum med temat *125 år av möten*. Idag ökar antalet svenskar i utlandet i takt med samhällets globalisering, och för många av dem blir utlandskyrkan en viktig mötesplats. På senare år har det ursprungliga arbetet, som främst riktades till sjöfararna, minskat till förmån för verksamhet som motsvarar behoven hos dagens besökare. Precis som i en församling

i Sverige har man gudstjänster, dop, vigslar, barn- och ungdomsaktiviteter, samtalsgrupper och programkvällar, men det kännetecknande för utlandskyrkan är den »öppna« verksamheten och det uppsökande arbetet. Diakoni i form av besök hos ensamma och ut-satta – vare sig det är i hem, ombord på båtar, på hotell, på sjukhus eller i fängelser – är stora och viktiga uppgifter för personalen. Antalet besökare och deltagare i utlandskyrkornas verksamhet växer ständigt, samtidigt som de missionerande och diakonala insatserna blir allt fler. Detta måste ses som en indikation på det stora behovet av Svenska kyrkans närvaro bland sina utlandsmedlemmar.

TRÖST OCH STÖD I KATASTROFENS MITT

Verksamhetsåret 2001 påverkades starkt av olika händelser runtom i världen. Efter de fruktansvärda terror-dåden i USA strömmade människor till Svenska kyrkan i New York. Kyrkans personal sattes under hård press, vilket de klarade på ett utmärkt sätt till stöd och tröst för många medmänniskor. Kyrkan blev den plats dit människor kom med sin oro och sina frågor.

Lars Gustafsson, som tjänstgjorde som komminister i Svenska kyrkan i New York, berättar hur svenska företag kontaktade kyrkan för gruppsamtal med anställda, samtidigt som kyrkans besöksantal fördubblades. »Människor

hade behov av att prata och uttrycka känslor på sitt eget språk och svenskar som aldrig hade klivit över en kyrkas tröskel kom till kapellet och tände ljus«, säger Lars Gustafsson, som även arbetade förebyggande med samtalsgrupper och undervisning kring trauma och krisbearbetning. Veckan efter händelsen höll Svenska kyrkan i New York gudstjänst varje kväll.²⁾

En kris kan vara omfattande och beröra många människor, men en kris kan också vara en händelse i en enskild människas liv. Händelser som den i New York visar på det stora behovet av hjälp och stöd i krissituationer. Eftersom Sveriges ambassader inte har tillräckliga resurser för krishantering, får de svenska utlandskyrkorna ofta en viktig roll i liknande sammanhang. I samband med terrorattacken i New York och flygkraschen i Milano kom den fortlöpande kris- och katastrofverksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan i utlandet att aktualiseras. Också andra utlandskyrkor, och de ekumeniska vardagskontakter som knyts där, blev uppmärksammade. Så blev t.ex. den norsk-svenska kyrkan i Dubai, där oron var stor under hösten, en tillflyktsort för skandinaverna i ett annat hörn av världen. I februari gjorde personalen vid Svenska kyrkan i Köpenhamn en betydelsefull krishanteringsinsats i samband med den svåra bussolycka som blev mycket uppmärksammad i media.

SOFIAKYRKAN I PARIS 375 ÅR

Den sjätte oktober firade Svenska kyrkans äldsta utlandskyrka, Sofiakyrkan i Paris, 375-årsjubileum. Svenska kyrkan i utlandet representerades av direktor Jan Madestam och Erna Arhag, ledamot av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet. Jubileet firades i kyrkans lokaler med seminarier, panelsamtal och festligheter. Samtalen handlade bl.a. om hur det är att leva i ett katolskt samhälle och om kulturella och religiösa skillnader i »blandäktenskap« mellan katoliker och protestanter. Församlingssalen var fylld till brädden och Sveriges ambassadör i Paris, Örjan Berner, passade på att tacka Svenska kyrkan för dess »utomordentliga insatser«. Trots sin höga ålder har Svenska Sofiakyrkans verksamhet aldrig varit populärare än nu!

ÖKAT INTRESSE

Svenska kyrkans i utlandet verksamhet på nationell nivå skall skapa förutsättningar för en väl fungerande utlandskyrka och göra denna känd och understödd inom Sveriges gränser. De omvälvande världshändelserna under hösten 2001 intensifierade kontakterna mellan kyrkokansliet och de olika utlandskyrkorna. Med kort varsel arrangerade kansliet gemensamma träffar för erfarenhetsutbyte och uppföljningssamtal, för den utlandspersonal som direkt berörts av katastroferna. Generellt kom de tragiska händelserna även att medföra en bred och nyanse-rad mediabevakning, som inneburit att utlandskyrkornas verksamhet och betydelse lyfts fram och betonats.

²⁾ Källa: Lena Hanson: »Svenska kyrkan och det sociala arbetet utomlands«, *Socialnomen* (nr 1, 2002).

LUTHERHJÄLPEN, SKM OCH EFS UTLAND

INTERNATIONELL MISSION OCH DIAKONI

Svenska kyrkans arbete med internationell mission och diakoni bedrivs av tre huvudaktörer: Svenska kyrkans mission (SKM), Lutherhjälpen och EFS Utland.

ATT MÖTA VÄRLDEN

SKM är Svenska kyrkans redskap för *internationell mission* och skall samordna och inspirera stiftens och församlingarnas internationella missionsengagemang. Det innebär att bidra till att skapa förutsättningar för möten mellan församlingar i Svenska kyrkan och den världsvida kyrkan. Dessa möten är ett ömsesidigt utbyte av tro, erfarenheter och resurser. Verksamheten inrymmer samarbete kring flera olika delar av missionsuppdraget. SKM vill betona att mission är *hela* kyrkans ansvar och en integrerad del av dess vardagliga verksamhet. I första hand skall Svenska kyrkans internationella missionsarbete ske i samverkan med andra kyrkor, ekumeniska organisationer och nätverk. SKM betonar det teologiska arbetet och förankringen i den lokala kulturen.

Lutherhjälpen är Svenska kyrkans samordnande organ för katastrof- och utvecklingssamarbete, vilket kan samlas under begreppet *internationell diakoni*. Diakoni innebär att identifiera sig med de fattiga och förtryckta, att stå på deras sida i kampen för människovärde, mänskliga rättigheter, utveckling, befrielse och rättvisa. Verksamheten skall eftersträva ökad satsning på opinionsbildning, dialog och påverkan i relation till fattigdomens orsaker, som handelsfrågor, biståndsfrågor och miljöfrågor. Lutherhjälpen har fyra huvudsakliga inriktningar: lokal resursmobilisering,

ekologiskt hållbar utveckling, livsmedelssäkerhet samt ekonomisk och social rättvisa.

EFS UTLAND

EFS står för Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen, som är en självständig organisation inom Svenska kyrkan med betoning på mission och individuellt engagemang. Det utlandsarbete som EFS bedriver samadministreras med SKM och Lutherhjälpen på Svenska kyrkans nationella nivå. Utlandsverksamhet finns i Eritrea, Etiopien, Indien, Malawi, Sudan och Tanzania, och i samtliga av dessa länder samarbetar man med lokala lutherska kyrkor. Till exempel driver man ett utbytesprogram för ungdomar. Syftet är att skapa personliga kontakter och gemenskap mellan ungdomar i Sverige och dessa länder, samt att de svenska ungdomarna efter utlandsvistelsen skall kunna verka för att stimulera missionsengagemanget på hemmaplan.

SAMARBETE FÖR UTVECKLING

På senare år har Svenska kyrkan initierat allt fler projekt kring utvecklingssamarbete, eftersom man vill lägga större vikt vid arbetet för påverkan och förändring av de strukturer som skapar och bidrar till människors utsatthet.

Lutherhjälpen vill gärna stödja och utveckla arbetet inom olika nätverk. Svenska kyrkan driver en långsiktig och ömsesidig samverkan med Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet. När det gäller Lutherhjälpens katastrofarbete arbetar man enbart inom det internationella nätverket *Action by Churches Together* (ACT). Till exempel samordnades

Svenska kyrkans hjälparbete i Afghanistan under året helt och hållet genom ACT. Samtliga av medlemskyrkorna i ACT bidrar med medel, men katastrofinsatserna organiseras i högkvarteret i Genève.

Hur kyrkans mission i världen skall uttryckas kan inte slås fast en gång för alla. När världen förändras kan det bli nödvändigt att överge gamla handlingslinjer och söka nya vägar. De första missionärerna åkte ut som pionjärer för ca 100 år sedan med uppdraget att grunda kyrkor i Afrika och Asien. De kyrkorna är numera självständiga med inhemska kyrkledning. Sedan några år pågår en utveckling av Svenska kyrkans missionspolicy för att rekrytering och utbildning av missionärer bättre skall motsvara nutida och framtida behov i den världsvida kyrkan. Tillsammans med sina partner i den världsvida kyrkan söker Svenska kyrkan medarbetare som vill stå i den gränsöverskridande kyrkans tjänst.

KATASTROFHJÄLP

Lutherhjälpens största biståndsinsatser gick under 2001 till Zimbabwe, Indien och Afghanistan. Under året drabbades delar av Zimbabwe av svår torka, vilket ledde till att skörden blev mycket dålig. Bristen på livsmedel ledde till utbredd undernäring bland befolkningen, särskilt bland skolbarn. Lutherhjälpens bistånd gick framför allt till skolor, i form av mat och livsmedel. I oktober 2001 drabbades den indiska delstaten Andhra Pradesh av en cyklon, vilket ledde till översvämning av sju distrikt. Många människor drunknade och över 87 000 hus skadades. Lutherhjälpens bistånd gick främst

till fattiga hushåll och människor som förlorat sina försörjningsmöjligheter p.g.a. översvämningarna.

Redan under våren 2001 anslog Lutherhjälpen pengar till katastrofhjälp i Afghanistan genom ACT. Efter mer än tjugo år av krigstillstånd, torka, ekonomisk kris och avsaknad av infrastruktur var afghanernas situation alarmerande redan innan bombningarna inleddes. I oktober 2001 anslog Lutherhjälpen ytterligare två miljoner kronor till de krigsdrabbade i Afghanistan. Cirka 7,5 miljoner människor uppskattades vara i desperat behov av hjälp – av dessa var 20 procent barn under fem år.

ÖKAD DELAKTIGHET

Lutherhjälpen och SKM vill verka för att stärka stiften som delaktiga bärare av Svenska kyrkans internationella arbete. Tidigare har internationella frågor framför allt drivits på församlings- och nationell nivå, men arbetet inriktas nu mot att söka tydligare modeller för samarbete med de 13 stiften, vilka efter relationsförändringen fått nya möjligheter att arbeta med internationella frågor. Under 2001 gjordes personliga besök hos stiften för att bygga kontaktnät.

Kyrkomötet har fattat beslut om ett gemensamt styrorgan för SKM och Lutherhjälpen, nämligen Nämnden för internationell mission och diakoni. Den nya nämnden kommer att väljas av det nyvalda Kyrkomötet i september 2002.

SKM:s julinsamling 2001, med temat *Befrielse till kropp och själ*, resulterade i 24,2 miljoner kronor från givare runt om i Sverige. Resultatet av Luther-

hjälpens fasteaktion 2001 blev 43 miljoner kronor. Fasteaktionens fokus låg på ekologiskt hållbar utveckling, med projekt såsom trädplantering i Mauretaniens öken och utveckling av nya bevattningsmetoder i Etiopien.

OPINION OCH PÅVERKAN

Utgångspunkten för Svenska kyrkans opinionsbildande verksamhet är att försöka påverka samhällsdebatten och de beslutsfattare, myndigheter och institutioner på olika nivåer som har makt att förändra orättfärdiga strukturer. En viktig del av arbetet är därför att skapa dialog kring effekter och konsekvenser av olika beslut, samt att presentera möjliga alternativ som utarbetats inom Svenska kyrkans internationella nätverk.

Sveriges ordförandeskap i EU aktualiserade Svenska kyrkans uppdrag att agera för biståndsfrågor, fattigdomsbekämpning och globaliseringsfrågor. Svenska kyrkan och Kyrkornas världsråd har ett tydligt uppdrag att försöka påverka Europaparlamentet inom dessa områden. I slutet av maj 2001 lanserades ett europeiskt manifest för fred i Sudan, som undertecknades av drygt 40 europiska människorätts- och kyrkliga organisationer – bland annat Lutherhjälpen. Manifestet innehöll en rad uppmaningar till de oljebolag som är verksamma i området om att aktivt verka för minskade investeringar i Sudans oljesektor som ett nödvändigt steg på vägen mot fred.

Lutherhjälpens och ACT:s katastrofinsatser i Afghanistan kombinerades med skarp kritik i samhällsdebatten från Svenska kyrkans sida, både individuellt och i samverkan med Kyrkornas världsråd. Den främsta kritiken

riktades mot USA:s bombningar av Afghanistan och mot polariseringen av kristendom mot islam. Även situationen i Mellanöstern föranledde flera debattinlägg från Svenska kyrkan under året.

UPPTRAPPAD KONFLIKT

Mellanösternfrågan kom under året att bli mycket speciell för både Lutherhjälpen och SKM. I november 2001 föranledde den upptrappade konflikten mellan Israel och Palestina Lutherhjälpen att anslå en miljon kronor till Augusta Victoria-sjukhuset i östra Jerusalem. Pengarna kanaliseras genom lokala samarbetspartners inom ACT och Kyrkornas världsråd. Över 11 000 människor hade skadats i striderna, och för att kunna hjälpa de många lidande behövde sjukhuset extra medel – både för att klara av det ökande antalet patienter och för att upprätthålla de fungerande operationseenheterna. Eftersom vägspärrar och andra restriktioner hindrar många palestinier att ta sig till sjukhus, gick en del av pengarna till att bygga ut vårdverksamheten med mobila sjukvårdsteam som kan resa ut till byarna i området.

Svenska Teologiska Institutet i Jerusalem (STI), som drivs av SKM, arbetar vanligtvis med att främja religionsdialog och ökad förståelse mellan de religiösa traditioner som samexisterar i dagens Jerusalem. Under år 2000 kunde STI utöka sin verksamhet, men år 2001 tvingade den alltmer akuta konflikten mellan Israel och Palestina fram helt andra arbetsmetoder. Inför verksamhetsåret 2002 har man beslutat att inte genomföra planerad kursverksamhet – tvärtom har verksamheten trappats ned och personalstyrkan

reducerats. Dessa insatser görs för att man skall kunna lägga desto mer resurser på STI under 2003, förutsatt att konfliktsituationen i Mellanösternområdet mattas av.

RELIGIONSFRÅGAN CENTRAL

Händelserna kring den 11 september aktualiserade flera av de frågor som Svenska kyrkan driver i sitt internationella arbete. Under hela året förde Svenska kyrkan fortsatta samtal med Sida, och båda parterna är överens om att en religionsaspekt måste inkluderas i det gemensamma biståndsarbetet. Måndagen den 10 september arrangerades ett större seminarium kring religionsfrågan. Det som skedde dagen därpå visade sig få en avgörande betydelse för debatten om religionsmöten, religionsdialog och samverkan – teman som kom att bli högst aktuella i det offentliga samtalet under hela hösten.

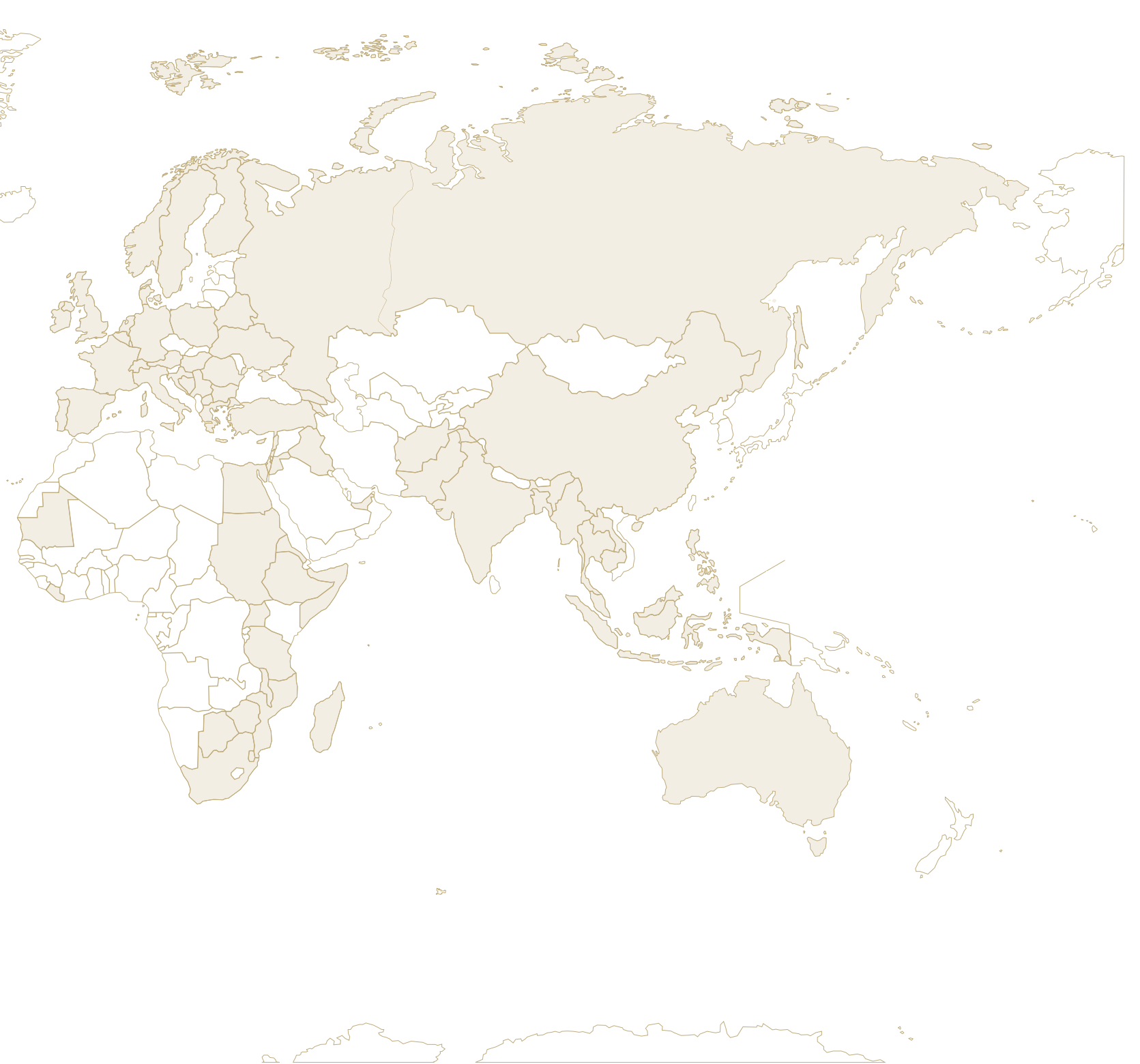

SVENSKA KYRKANS VERKSAMHET I VÄRLDEN

AFGHANISTAN
 ARGENTINA
 ARMENIEN
 AUSTRALIEN
 BANGLADESH
 BELGIEN
 BOTSWANA
 BRASILIEN
 BURMA
 CHILE
 COLOMBIA
 COSTA RICA
 CYPERN
 DANMARK
 EGYPTEN
 EL SALVADOR
 ERITREA
 ETIOPIEN
 EX-JUGOSLAVIEN
 FILIPPINERNA
 FINLAND
 FRANKRIKE & MONACO
 FÖRENADE ARABEMIRATEN
 GEORGIEN
 GREKLAND (PIRÉUS & KRETA)
 GUATEMALA
 HAITI
 INDIEN
 INDONESIA
 IRAK
 IRLAND
 ISRAEL
 ITALIEN
 JORDANIEN
 KAMBODJA
 KINA & HONGKONG
 KUBA
 LAOS
 LETTLAND
 LIBANON
 LIBERIA
 LUXEMBURG
 MADAGASKAR
 MALAWI
 MALAYSIA
 MAURETANIEN
 MOCAMBIQUE

NEDERLÄNDERNA
 NICARAGUA
 NORGE
 PAKISTAN
 PALESTINA
 PARAGUAY
 PERU
 POLEN
 PORTUGAL
 RUMÄNIEN
 RYSSLAND
 SCHWEIZ
 SINGAPORE
 SOMALIA
 SPANIEN
 STORBRITANNIEN
 SUDAN
 SWAZILAND
 SYDAFRIKA
 TANZANIA
 THAILAND
 TURKIET
 TYSKLAND
 UGANDA
 UKRAINA
 UNGERN
 USA
 VITRYSSLAND
 ZIMBABWE
 ÖSTERRIKE

Färgmarkeringen anger de länder där Svenska kyrkan har församlings-, missions- och/eller biståndsverksamhet.

RESULTAT OCH BALANSRÄKNINGAR SAMT NOTER

KONCERNRESULTATRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001	2000
	1		
<i>Intäkter</i>			
Utjämningsavgifter	2	1 350 126	1 283 450
Kollekter och gåvor	3	205 838	204 474
Erhållna bidrag	4	123 048	138 837
Netto likviditets- och kapitalförvaltning	5	-681 231	109 199
Övriga intäkter		40 939	44 548
<i>Summa</i>		1 038 720	1 780 508
<i>Kostnader</i>			
Utjämningsbidrag	2	-1 027 605	-985 357
Lämnade bidrag	6	-260 813	-435 091
Övriga externa kostnader	8	-301 387	-202 365
Personalkostnader	9, 10, 11	-192 607	-141 356
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	12	-7 867	-9 962
<i>Summa</i>		-1 790 279	-1 774 131
<i>Andel i intresseföretagens resultat</i>		2 258	12 655
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA POSTER		-749 301	19 032
<i>Finansiella poster</i>			
Räntekostnader		-3 874	-3 979
<i>Minoritetens andel av årets resultat</i>		2 081	-1 973
RESULTAT FÖRE SKATT		-751 094	13 080
Intresseföretagens skatt på årets resultat		27	-3 556
RESULTAT FÖRE DISPOSITIONER		-751 067	9 524
<i>Dispositioner</i>			
Förändring verksamhets- och ändamålsdestinerade medel	13	101 974	155 527
Förändring värdesäkrat eget kapital	14	-94 960	-42 022
<i>Summa</i>		7 014	113 505
FÖRÄNDRING ÖVRIGT EGET KAPITAL	14	-744 053	123 029

KONCERNBALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001-12-31	2000-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	15	3 271	464
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	16	127 828	130 641
Inventarier	17	8 579	9 755
<i>Summa</i>		136 407	140 396
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag	19	66 593	60 817
Andra långfristiga värdepappersinnehav	20	3 915 618	4 236 966
Övriga långfristiga fordringar		38 836	27 130
<i>Summa</i>		4 021 047	4 324 913
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		4 160 725	4 465 773
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		14 073	4 334
Fordringar hos intresseföretag		-	991
Övriga kortfristiga fordringar		33 860	31 289
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	42 555	42 356
<i>Summa</i>		90 488	78 970
<i>Kortfristiga placeringar</i>	22	299 373	494 995
<i>Kassa och bank</i>	23	136 801	119 401
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		526 662	693 366
SUMMA TILLGÅNGAR		4 687 387	5 159 139

KONCERNBALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001-12-31	2000-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Värdesäkrat eget kapital	14	3 369 428	3 274 469
Övrigt eget kapital		-167 544	576 509
<i>Summa</i>		3 201 884	3 850 978
<i>Minoritetsintressen</i>		28 194	30 275
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner		1 951	1 407
Övriga avsättningar	13	278 203	380 176
<i>Summa</i>		280 154	381 583
<i>Långfristiga skulder till kreditinstitut</i>		65 356	67 203
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		32 668	27 042
Övriga kortfristiga skulder	23	1 007 384	764 729
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	71 747	37 329
<i>Summa</i>		1 111 799	829 100
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 687 387	5 159 139
<i>Ställda säkerheter</i>	25	86 403	87 766
<i>Ansvarsförbindelser</i>	26		

MODERFÖRETAGETS RESULTATRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001	2000	
	1			
<i>Intäkter</i>				
Utjämningsavgifter	2	1 350 126	1 283 450	
Kollekter och gåvor	3	205 838	204 474	
Erhållna bidrag	4	123 048	138 837	
Netto likviditets- och kapitalförvaltning	5	-678 178	111 350	
Övriga intäkter	7	25 579	12 443	
<i>Summa</i>		1 026 413	1 750 554	
<i>Kostnader</i>				
Utjämningsbidrag	2	-1 027 605	-985 357	
Lämnade bidrag	6	-260 813	-435 091	
Övriga externa kostnader	7, 8	-291 610	-198 650	
Personalkostnader	9, 10, 11	-190 656	-128 093	
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	12	-2 816	-1 117	
<i>Summa</i>		-1 773 500	-1 748 308	
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA POSTER		-747 087	2 246	
<i>Finansiella poster</i>				
Räntekostnader		-863	-706	
RESULTAT FÖRE DISPOSITIONER		-747 950	1 540	
<i>Dispositioner</i>				
Förändring verksamhets- och ändamålsdestinerade medel	13	100 773	155 527	
Förändring värdesäkrat eget kapital	14	-94 960	-42 022	
<i>Summa</i>		5 813	113 505	
FÖRÄNDRING ÖVRIGT EGET KAPITAL		14	-742 137	115 045

MODERFÖRETAGETS BALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001-12-31	2000-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	15	3 271	-
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	16	49 012	50 033
Inventarier	17	7 805	297
<i>Summa</i>		56 817	50 330
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	18	19 344	19 344
Fordringar hos koncernföretag		2 000	5 000
Andelar i intresseföretag	19	60 233	53 698
Andra långfristiga värdepappersinnehav	20	3 915 618	4 236 563
Övriga långfristiga fordringar		38 836	27 130
<i>Summa</i>		4 036 031	4 341 735
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		4 096 119	4 392 065
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		12 495	1 519
Fordringar hos koncernföretag		3 000	-
Övriga kortfristiga fordringar		33 156	28 479
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	41 031	40 114
<i>Summa</i>		89 682	70 112
<i>Kortfristiga placeringar</i>	22	299 373	493 002
<i>Kassa och bank</i>	23	136 777	119 260
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		525 832	682 374
SUMMA TILLGÅNGAR		4 621 951	5 074 439

MODERFÖRETAGETS BALANSRÄKNING

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	2001-12-31	2000-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Värdesäkrat eget kapital	14	3 369 428	3 274 469
Övrigt eget kapital		-173 612	568 525
<i>Summa</i>		3 195 816	3 842 994
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner		1 951	1 407
Övriga avsättningar	13	278 203	378 976
<i>Summa</i>		280 154	380 383
<i>Långfristiga skulder till kreditinstitut</i>			
		10 356	12 203
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		31 396	19 904
Skulder till koncernföretag		32 651	26 163
Skulder till intresseföretag		-	530
Övriga kortfristiga skulder	23	1 000 781	759 538
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	70 797	32 724
<i>Summa</i>		1 135 625	838 859
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 621 951	5 074 439
<i>Ställda säkerheter</i>	25	26 403	27 766
<i>Ansvarsförbindelser</i>	26		

NOTER FÖR KONCERNEN OCH MODERFÖRETAGET

NOT 1 . REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Alla belopp är angivna i tusentals kronor (tkr).

Svenska kyrkans årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens (BFN) allmänna råd.

För att uppnå en rättvisande bild av verksamhetens särskilda inriktning har, i enlighet med Årsredovisningslagen, en anpassning skett beträffande uppställningsformen för resultaträkning.

Netto likviditets- och kapitalförvaltning

Intäkter från likviditets- och kapitalförvaltningen redovisas gemensamt under intäkter då en uppdelning av resultatet för omsättnings- och anläggningstillgångar ej skulle ge en rättvisande bild.

Dispositioner

Under dispositioner redovisas nettot av ianspråktaga och avsatta ändamåls- och verksamhetsdestinerade medel. Med verksamhetsdestinerade medel avses medel som endast får användas för viss verksamhetsgren. Med ändamålsdestinerade medel avses medel som är avsedda för visst specifikt ändamål inom en verksamhetsgren. Dessutom redovisas här den avsättning som enligt Kyrkoordningen, kap 45, årligen ska ske för värdesäkring av eget kapital.

ÖPPNINGSBALANS

Trossamfundet Svenska kyrkan bildades den 1 januari 2000. Svenska kyrkan övertog då tillgångar och skulder samt rättigheter och skyldigheter från de fyra statliga myndigheterna, Kyrkofondens styrelse, Ärkebiskopsämbetet, Svenska kyrkans Centralstyrelse och Kyrkomötet, samt från Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet. De tillgångar och skulder som övertogs värderades till ett försiktigt bedömt marknadsvärde och intogs som öppningsbalans.

VÄRDESÄKRAT EGET KAPITAL

Värdesäkrat eget kapital i Svenska kyrkan på nationell nivå utgörs av den nettoförmögenhet som den 1 januari 2000 överfördes från den statliga Kyrkofonden.

KONCERNREDOVISNING

Koncernredovisning har upprättats enligt Redovisningsrådets rekommendation (RR1:00) om koncernredovisning och med tillämpning av förvärvsmetoden. I koncernredovisningen ingår dotterföretag där moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50% av rösterna.

INTRESSEFÖRETAGSREDOVISNING

Som intresseföretag beaktas de företag där koncernen har ett långsiktigt ägarintresse och där moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 20% av rösterna för samtliga aktier. Andelar i intresseföretag redovisas enligt den s.k. kapitalandelsmetoden. Skillnaden mellan intresseföretagens redovisade värde i koncernen och koncernens andel av intresseföretagens egna kapital utgör negativ goodwill, vilken från och med år 2001 löses upp över 5 år.

MINORITETSINTRESSEN

Minoritetens andel av eget kapital redovisas i en särskild post mellan eget kapital och avsättningar.

RESULTATREDOVISNING

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för fördelningen av de kyrkoavgifter som Riksskatteverket uppbär för Svenska kyrkans räkning. Den del av kyrkoavgifterna som överförs till församlingar, samfälligheter och stift redovisas endast över balansräkningen.

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Kollektor och gåvor samt bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd.

Kollekter och gåvor

Med kollekter och gåvor avses i huvudsak insamlade medel från allmänheten som ställs till Svenska kyrkans förfogande. Gåvor och testamenten som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärde. I det fall tillgången avyttras i nära anslutning till gåvotillfället värderas tillgången till faktiskt erhållen likvid. Aktier erhållna genom gåva eller testamente värderas till marknadsvärde vid tidpunkten för överföring till Svenska kyrkans depå.

Erhållna bidrag

Med begreppet bidrag avses medel som erhållits av externa bidragsgivare och där bidraget grundas på avtal eller liknande handling samt där återrapporteringskyldighet föreligger.

Bidrag från Sida redovisas i enlighet med BFN R5, Redovisning av statliga stöd, och skuldförs till dess att de kostnader som bidraget ska täcka uppkommit varvid intäktsföring sker.

Svenska kyrkan erhåller enligt Lag om svenska kyrkan (1998:1591), Lag om införande av Lag om svenska kyrkan (1998:1592), Kyrkoordningen (fastställd av Kyrkomötet 12 juni 1999) samt bestämmelser i stiftelseurkunder, utdelning från ett stort antal stiftelser och stiftelseliknande rättssubjekt. Intäktsföring av den utdelning som Svenska kyrkan erhåller sker i samband med att medlen överförs till Svenska kyrkan. Detta sker i princip året efter intjänandeåret.

Dispositioner

I vissa fall är intäkter förenade med villkor som innebär att medlen skall användas för visst angivet ändamål eller viss angiven verksamhet. I de fall intäkten inte kunnat användas för det angivna ändamålet eller verksamheten under året avsätts medlen under dispositioner i resultaträkningen och redovisas som avsättningar i balansräkningen. När utbetalning sker till det angivna ändamålet eller verksamheten ianspråkta de avsatta medlen under dispositioner.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella och immateriella anläggningstillgångar avskrivs över den bedömda ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	50 år
Kontorsmöbler	10 år
Kontorsmaskiner	5 år
Datorprogram	4 år
Datorer	3 år

Datorprogram som ej är egenutvecklade kostnadsförs vid anskaffningen.

Avskrivningar enligt plan beräknas på de ursprungliga anskaffningsvärdena och den ursprungligen beräknade ekonomiska livslängden.

Anläggningstillgångar har under året överförts från dotterföretag till moderföretaget till marknadsvärde. I dotterföretagen har vissa anläggningstillgångar, i samband med inventering, kostnadsförts på grund av ändrad bedömning avseende klassificering.

UTVECKLINGSSARBETEN

Utgifter för utvecklingsarbeten av datorprogram kostnadsförs vanligtvis löpande när de uppkommer. Vissa större utvecklingsprojekt som har ansetts vara av väsentligt värde under kommande år har aktiverats i balansräkningen som Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten.

LEASINGAVTAL

Samtliga leasingavtal, oavsett om de är finansiella eller operationella, redovisas som hyresavtal (operationella leasingavtal).

FINANSIELLA

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Värdepapper i form av aktier, obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav värderas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning vid varaktigt bedömd värdenedgång.

Om, efter en kollektiv värdering av respektive aktier, obligationer eller andra långfristiga värdepappersinnehav, dessa varaktigt bedöms ha ett värde understigande anskaffningsvärdet sker nedskrivning.

Med ideella placeringar avses placeringar där förutom ekonomisk även social avkastning legat till grund för placeringsbeslutet. Ideella placeringar återfinns i balansräkningen under posterna Andra långfristiga värdepappersinnehav samt Övriga långfristiga fordringar.

FORDRINGAR

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta.

FORDRINGAR OCH SKULDER

I UTLÄNDSK VALUTA

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs. I de fall valutasäkringsåtgärd genomförts, t.ex. terminssäkring, används terminkursen.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Kortfristiga placeringar värderas till anskaffningsvärde vid förvärvet. Skillnaden mellan anskaffningsvärde och inlösenvärde periodiseras så att den effektiva räntan vid förvärvet är konstant över innehavstiden.

AVSÄTTNINGAR

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de skall infrias.

Övriga avsättningar delas upp på verksamhets- och ändamålsdestinerade medel.

NOT 2. UTJÄMNINGSavgIFTER OCH UTJÄMNINGSBIDRAG

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
Regler om ekonomisk utjämning återfinns i Kyrkoordningens 44:e kapitel. Församlingarna betalar en allmän utjämningsavgift som uppgår till 7 öre per 100 kronor av avgiftsunderlaget. Den särskilda utjämningsavgiften uppgår till 50% av den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av de s.k. prästlönetillgångarna.		
<i>Utjämningsavgifter</i>		
Allmän utjämningsavgift	616 679	587 160
Särskild utjämningsavgift	209 289	224 037
Inkomstutjämningsavgift	234 554	217 974
Kostnadsutjämningsavgift för		
– Kyrkunderhåll	59 560	52 614
– Begravningsplatser	116 999	97 437
– Andel medlemmar	113 045	104 228
	289 604	254 279
SUMMA UTJÄMNINGSavgIFTER	1 350 126	1 283 450
<i>Utjämningsbidrag</i>		
Inkomstutjämningsbidrag	-234 697	-218 073
Kostnadsutjämningsbidrag för		
– Kyrkunderhåll	-66 867	-59 076
– Begravningsplatser	-110 712	-92 144
– Andel medlemmar	-112 673	-99 295
– Glesbygd	-95 284	-82 804
	-385 536	-333 319
Stiftsbidrag	-215 870	-223 544
Strukturbidrag	-100 010	-104 980
Kyrkobyggnadsbidrag	-90 000	-103 316
Extra utjämningsbidrag	-1 492	-2 125
	-407 372	-433 965
SUMMA UTJÄMNINGSBIDRAG	-1 027 605	-985 357

NOT 3. KOLLEKTER OCH GÅVOR

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
Kollekter och gåvor fördelar sig enligt följande		
<i>Kollekter</i>		
Rikskollekter	66 960	68 150
Stiftskollekter	1 253	1 205
Församlingskollekt	32 528	32 859
	100 741	102 214
<i>Gåvor</i>		
Testamenten	39 589	35 914
Övriga gåvor	65 508	66 346
	105 097	102 260
SUMMA KOLLEKTER OCH GÅVOR	205 838	204 474
Antal inkomna testamentsärenden	147	152

NOT 4. ERHÅLLNA BIDRAG

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
Erhållna bidrag fördelar sig enligt följande		
<i>Svenska bidrag</i>		
Sidabidrag för		
- Utvecklingssamarbete	49 845	55 909
- Katastrofbistånd	8 879	12 754
- Volontärer	7 672	6 604
- Administration	5 915	6 821
- Information och opinion	2 269	2 963
- Övrigt	1 665	3 456
	<u>76 245</u>	<u>88 507</u>
Stiftelser		
- Förvaltade av Svenska kyrkan på nationell nivå	15 842	23 445
- Övriga stiftelser	2 037	1 173
	<u>17 879</u>	<u>24 618</u>
Övriga svenska organisationer och företag	24 127	23 367
SUMMA SVENSKA BIDRAG	118 251	136 492
<i>Internationella bidrag</i>		
Europeiska unionen	4 487	1 645
Övriga internationella bidrag	310	700
SUMMA INTERNATIONELLA BIDRAG	4 797	2 345
SUMMA ERHÅLLNA BIDRAG	123 048	138 837

NOT 5. NETTO LIKVIDITETS- OCH KAPITALFÖRVALTNING

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Utdelningar		
- Ideella placeringar	690	391
- Kapitalplaceringsaktier	45 900	32 203
Realisationsresultat vid försäljning		
- Ideella placeringar	-	3 374
- Kapitalplaceringsaktier	-455 548	-27 866
- Övriga placeringar	-16 078	4 932
Nedskrivning aktier	-291 809	-
Nedskrivning obligationer	-6 549	-
Ränteintäkter	108 662	124 861
Räntekostnader	-67 374	-41 972
Övriga finansiella intäkter	4 715	15 774
Övriga finansiella kostnader	-3 840	-2 498
SUMMA	-681 231	109 199
<i>Moderföretaget</i>		
Utdelningar		
- Ideella placeringar	690	391
- Intresseföretag	3 644	2 605
- Kapitalplaceringsaktier	45 900	32 203
Realisationsresultat vid försäljning		
- Ideella placeringar	-	3 374
- Kapitalplaceringsaktier	-455 548	-27 866
- Övriga placeringar	-16 078	4 932
Nedskrivning aktier	-291 809	-
Nedskrivning obligationer	-6 549	-
Ränteintäkter	108 071	124 407
Räntekostnader	-67 374	-41 972
Övriga finansiella intäkter	4 715	15 774
Övriga finansiella kostnader	-3 840	-2 498
SUMMA	-678 178	111 350

NOT 6. LÄMNAD E BIDRAG

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
Utvecklingssamarbete, katastrofbistånd och kyrkosamverkan i utlandet	-184 140	-202 233
Svenska kyrkor i utlandet	-7 039	-7 952
Verksamhet i Sverige*	-69 634	-224 906
SUMMA LÄMNAD E BIDRAG	-260 813	-435 091

* År 2000 ingick bidrag om 155 mkr avseende det s.k. Miljardprogrammet.

NOT 7. INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

<i>Moderföretaget</i>	2001	2000
Av moderföretags omsättning avser försäljning till andra koncernföretag	1 942	-
Av moderföretagets inköp avser inköp från andra koncernföretag	31 272	52 957

NOT 8. LEASINGAVTAL

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Leasingkostnader	2 802	3 935

Moderföretaget

Leasingkostnader	1 767	2 257
------------------	-------	-------

Hyra för lokaler ingår ej.

NOT 9. LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader	(varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader	(varav pensionskostnader)
	2001	2001	2001	2000	2000	2000
<i>Koncernen</i>						
Styrelser, generalsekreterare och verkställande direktörer *	2 294	1 186	456	2 126	1 294	599
Förtroendevalda som inte ingår i styrelsen ovan	4 934	1 597	-	4 512	1 486	-
Övriga anställda	115 734	46 589	14 250	105 578	41 431	9 172
<i>Summa</i>	<u>122 962</u>	<u>49 372</u>	<u>14 706</u>	<u>112 216</u>	<u>44 211</u>	<u>9 771</u>

Avtal föreligger med den verkställande direktören i Svenska Kyrkans Utbildning AB om att vid uppsägning från företagets sida kan, utöver uppsägningstiden, ett avgångsvederlag motsvarande maximalt 6 månadslöner utgå.

Moderföretaget

Styrelse och generalsekreterare *	1 980	1 083	445	1 765	986	410
Förtroendevalda som inte ingår i styrelsen ovan	4 934	1 597	-	4 512	1 486	-
Övriga anställda	114 714	46 258	14 156	96 464	37 686	8 597
<i>Summa</i>	<u>121 628</u>	<u>48 938</u>	<u>14 601</u>	<u>102 741</u>	<u>40 158</u>	<u>9 007</u>

Inga avtal om avgångsvederlag eller om pensionsavgång föreligger med ledande befattningshavare.

* Här ingår lön till styrelsens ordförande.

NOT 10. MEDELANTALET ANSTÄLLDA
OCH LÖNEKOSTNADER PER LAND

Koncernen och moderföretaget	2001				2000			
	Kvinnor	Män	Totalt	Lönekostnad	Kvinnor	Män	Totalt	Lönekostnad
<i>Afrika</i>								
Etiopien	5	3	8	1 513	6	4	10	1 840
Sydafrika	4	3	7	757	3	3	6	891
Tanzania	9	6	15	3 258	9	5	14	3 355
Zimbabwe	6	2	8	1 420	5	1	6	1 040
Mocambique	1	1	2	432	1	1	2	318
<i>Asien</i>								
Filippinerna	2	1	3	476	2	1	3	478
Hong kong	2	1	3	723	1	1	2	578
Indien	3	2	5	772	3	3	6	1 077
Kina	2	1	3	420	2	1	3	456
Singapore	1	1	2	462	1	1	2	441
Thailand	1	1	2	518	1	2	3	545
<i>Australien</i>								
	2	2	4	782	2	2	4	759
<i>Europa</i>								
Belgien	6	4	10	1 750	6	4	10	1 538
Danmark	5	5	10	1 977	4	5	9	1 627
Finland**	-	1	1	132	-	-	-	-
Frankrike	4	3	7	1 105	4	2	6	943
Grekland	1	2	3	524	1	2	3	463
Holland	4	3	7	946	4	3	7	941
Italien	1	2	3	418	1	2	3	459
Polen	1	1	2	455	1	1	2	362
Schweiz	2	2	4	558	3	3	6	716
Spanien	11	6	17	3 123	11	6	17	2 756
Storbritanien	7	5	12	2 428	7	6	13	2 369
Tyskland	6	4	10	1 689	7	6	13	1 887
Österrike	3	1	4	615	3	1	4	598
<i>Latinamerika</i>								
Brasilien	2	1	3	835	2	1	3	690
Costa Rica	2	2	4	1 006	1	1	2	503
El Salvador	1	1	2	325	1	1	2	512
Guatemala	1	1	2	350	1	1	2	504
Peru	1	1	2	587	1	1	2	552
<i>Mellanöstern</i>								
Egypten	1	1	2	619	1	1	2	409
Förenade Arabemiraten	2	2	4	776	2	2	4	658
Israel	3	4	7	1 502	2	2	4	856
Västbanken	1	1	2	448	1	1	2	373
<i>Nordamerika</i>								
USA	7	4	11	2 239	8	4	12	1 982

Koncernen och moderföretaget	2001				2000			
	Kvinnor	Män	Totalt	Lönekostnad	Kvinnor	Män	Totalt	Lönekostnad
Korttidsanställda *	3	2	5	889	1	4	5	1 125
Summa utland	113	83	196	36 829	109	85	194	34 601
Sverige	194	102	296	79 298	156	86	242	63 084
SUMMA MODERFÖRETAGET	307	185	492	116 127	265	171	436	97 685
Summa koncernföretag	4	2	6	1 334	26	16	42	9 451
SUMMA KONCERNEN	311	187	498	117 461	291	187	478	107 136

* Avser personer utsända för katastrofinsatser och anställda med studielön.

** Till och med oktober 2000 var prästjänsten i Helsingfors statlig.

NOT 11. FÖRETAGSANKNUTNA MEDEL

Koncernen och moderföretaget

Moderföretagets ITP-premier kommer att reduceras med hjälp av de företagsanknutna medel som beräknas kunna utnyttjas under åren 2002-2004 (2001-2003). Nuvärdesberäkning av de företagsanknutna medlen är gjord i enlighet med Bokföringsnämndens vägledning om återbäring av överskottsmedel i Alecta, f.d. SPP, (BFNAR 2000:1).

NOT 12. AVSKRIVNINGAR AV MATERIELLA
OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen	2001	2000
Datorprogram	-277	-559
Byggnader	-2 813	-2 820
Inventarier	-4 777	-6 583
SUMMA	-7 867	-9 962
<i>Moderföretaget</i>		
Byggnader	-1 021	-1 028
Inventarier	-1 795	-89
SUMMA	-2 816	-1 117

NOT 13. VERKSAMHETS- OCH ÄNDAMÅLSDESTINERADE MEDEL
ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Avsättning vid årets ingång	380 176	534 503
Förändring från årets verksamhet, moderföretaget	-100 773	-155 527
Avsättning för omstruktureringsåtgärder, koncernföretag	-1 200	1 200
BELOPP VID ÅRETS UTGÅNG	278 203	380 176

Moderföretaget

Avsättning vid årets ingång	378 976	534 503
Förändring från årets verksamhet	-100 773	-155 527
BELOPP VID ÅRETS UTGÅNG	278 203	378 976

Ändamålsdestinerade medel

Avsättning vid årets ingång	117 867	295 494
Återföring av tidigare års avsättning	-82 429	-186 383
Årets avsättning	5 131	8 400
Räntegottgörelse	400	356
BELOPP VID ÅRETS UTGÅNG	40 969	117 867

Fördelning per verksamhetsområde vid årets utgång

Ekonomisk utjämning och kapitalförvaltning	6 719	55 046
Kyrkolivets utveckling	3 027	3 064
Internationell mission	13 646	37 214
Internationell diakoni	10 484	13 049
Övriga verksamhetsområden	7 093	9 494
Summa fördelning vid årets utgång	40 969	117 867

Verksamhetsdestinerade medel

Avsättning vid årets ingång	261 109	239 009
Förändring från årets verksamhet	-23 875	22 100
BELOPP VID ÅRETS UTGÅNG	237 234	261 109

Fördelning per verksamhetsområde vid årets utgång

Ekonomisk utjämning och kapitalförvaltning	-	10 321
Verksamhet bland svenskar i utlandet	25 304	27 697
Internationell mission	78 600	74 572
Internationell diakoni	132 530	148 519
Övriga verksamhetsområden	800	-
Summa fördelning vid årets utgång	237 234	261 109

	2001	2000
<i>Ekonomisk utjämning och kapitalförsäkring</i>		
Avsättning vid årets ingång	10 321	10 321
Förändring från årets verksamhet	-10 321	-
	0	10 321
Varav intecknade medel	-	10 321
<i>Verksamhet bland svenskar i utlandet</i>		
Avsättning vid årets ingång	27 697	23 186
Förändring från årets verksamhet	-2 393	4 511
	25 304	27 697
Varav intecknade medel	-	15 986
Återstår ej intecknade medel	25 304	11 711
	25 304	27 697
<i>Internationell mission</i>		
Avsättning vid årets ingång	74 572	67 993
Förändring från årets verksamhet	4 028	6 579
	78 600	74 572
Varav använt för ideella placeringar	15 503	15 038
Varav intecknade medel	34 716	27 454
Återstår ej intecknade medel	28 381	32 080
	78 600	74 572
<i>Internationell diakoni</i>		
Avsättning vid årets ingång	148 519	137 488
Förändring från årets verksamhet	-15 989	11 031
	132 530	148 519
Varav använt för ideella placeringar	23 881	21 726
Varav intecknade medel	10 778	48 045
Återstår ej intecknade medel	97 871	78 748
	132 530	148 519
<i>Övriga verksamhetsområden</i>		
Avsättning vid årets ingång	-	21
Förändring från årets verksamhet	800	-21
	800	0

NOT 14. VÄRDESÄKRAT EGET KAPITAL
ÖVRIGT EGET KAPITAL

<i>Koncernen</i>	2001	2000
<i>Värdesäkrat eget kapital</i>		
Belopp vid årets ingång	3 274 469	3 232 447
Förändring från årets verksamhet	94 960	42 022
Belopp vid årets utgång	3 369 428	3 274 469
<i>Övrigt eget kapital</i>		
Belopp vid årets ingång	576 509	453 480
Förändring från årets verksamhet	-744 053	123 029
Belopp vid årets utgång	-167 544	576 509
SUMMA EGET KAPITAL VID ÅRETS UTGÅNG	3 201 884	3 850 978
<i>Moderföretaget</i>		
<i>Värdesäkrat eget kapital</i>		
Belopp vid årets ingång	3 274 469	3 232 447
Förändring från årets verksamhet	94 960	42 022
Belopp vid årets utgång	3 369 428	3 274 469
<i>Övrigt eget kapital</i>		
Belopp vid årets ingång	568 525	453 480
Förändring från årets verksamhet	-742 137	115 045
Belopp vid årets utgång	-173 612	568 525
SUMMA EGET KAPITAL VID ÅRETS UTGÅNG	3 195 816	3 842 994

NOT 15. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Balanserade utgifter för utveckling av dataprogram.

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Ingående anskaffningsvärden	6 355	6 341
Årets balanserade utgifter	3 271	14
Försäljningar och utrangeringar	-2 562	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 064	6 355
Ingående avskrivningar	-5 891	-5 332
Försäljningar och utrangeringar	2 375	-
Årets avskrivningar	-277	-559
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 793	-5 891
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	3 271	464
<i>Moderföretaget</i>		
Ingående anskaffningsvärden	-	-
Årets balanserade utgifter	3 271	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 271	-
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	3 271	-

NOT 16. BYGGNADER OCH MARK

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Ingående anskaffningsvärden	140 231	139 420
Årets om- och tillbyggnad	-	811
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	140 231	140 231
Ingående avskrivningar	-9 590	-6 770
Årets avskrivningar	-2 813	-2 820
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 403	-9 590
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	127 828	130 641
<i>Moderföretaget</i>		
Ingående anskaffningsvärden	51 061	50 464
Årets om- och tillbyggnad	-	597
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	51 061	51 061
Ingående avskrivningar	-1 028	-
Årets avskrivningar	-1 021	-1 028
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 049	-1 028
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	49 012	50 033
<i>Bokförda värden i koncernen och moderföretaget</i>		
<i>Koncernen</i>		
Fjärdingen 15:2, Uppsala	78 816	80 608
<i>Moderföretaget</i>		
Svenska Teologiska Institutet i Jerusalem	32 538	33 216
Fastigheten Svenska kyrkan i Paris	8 794	8 977
Ärkebiskopsgården i Uppsala	7 680	7 840

NOT 17. INVENTARIER

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Ingående anskaffningsvärden	37 465	35 662
<i>Årets förändring</i>		
- Inköp	4 141	3 860
- Försäljningar och utrangeringar	-2 552	-2 057
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	39 054	37 465
Ingående avskrivningar	-27 710	-23 041
<i>Årets förändring</i>		
- Försäljningar och utrangeringar	2 012	1 914
- Årets avskrivningar	-4 777	-6 583
Utgående ackumulerade avskrivningar	-30 475	-27 710
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	8 579	9 755
<i>Moderföretaget</i>		
Ingående anskaffningsvärden	386	346
<i>Årets förändring</i>		
- Inköp	9 303	40
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 689	386
Ingående avskrivningar	-89	-
<i>Årets förändring</i>		
- Årets avskrivningar	-1 795	-89
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 884	-89
UTGÅENDE RESTVÄRDE ENLIGT PLAN	7 805	297

NOT 20. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
Värdepappersförvaltningen består av två delar, extern och egen förvaltning.		
Ingående anskaffningsvärde	4 236 563	2 780 228
Årets förändring	-22 587	1 456 335
UTGÅENDE ANSKAFFNINGSVÄRDE I MODERFÖRETAGET	4 213 976	4 236 563
Avgår nedskrivning aktier	-291 809	-
Avgår nedskrivning obligationer	-6 549	-
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE I MODERFÖRETAGET	3 915 618	4 236 563
Tillkommande värdepapper i koncernen	-	403
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE I KONCERNEN	3 915 618	4 236 966
Varav		
- Svenska aktier	1 607 494	1 719 390
- Utländska aktier	1 242 130	1 327 888
- Svenska obligationer och övriga räntebärande instrument	1 333 368	1 159 974
- Ideella placeringar	30 984	29 714
- Avgår nedskrivning aktier	-291 809	-
- Avgår nedskrivning obligationer	-6 549	-
	3 915 618	4 236 966
Marknadsvärden		
- Svenska aktier	1 367 373	1 494 861
- Utländska aktier	1 190 442	1 368 029
- Svenska obligationer och övriga räntebärande instrument	1 326 819	1 207 382
- Ideella placeringar	33 272	30 633
SUMMA MARKNADSVÄRDE	3 917 906	4 100 905
Under övriga långfristiga fordringar finns en ideell placering i form av utlåning till Stiftelsen Kyrkornas u-fond om 8 100 tkr.		
Under upplupna intäkter finns 30 944 tkr i upplupen ränta.		
Andra långfristiga värdepapper fördelat på extern och egen förvaltning		
Bokförda värden hänförliga till		
- Extern förvaltning	3 016 480	3 436 226
- Egen förvaltning	1 197 496	800 740
- Avgår nedskrivning aktier	-291 809	-
- Avgår nedskrivning obligationer	-6 549	-
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	3 915 618	4 236 966
Marknadsvärden hänförliga till		
- Extern förvaltning	2 860 852	3 342 269
- Egen förvaltning	1 057 054	758 636
SUMMA MARKNADSVÄRDE	3 917 906	4 100 905

Redogörelse för portföljens sammansättning i övrigt framgår av förvaltningsberättelsen.

NOT 21. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Upplupna ränteintäkter	30 944	28 304
Övriga förutbetalda kostnader	6 387	5 536
Förutbetalda hyror och leasingavgifter	952	1 023
Förutbetalda bidrag	55	472
Förutbetalda nättjänster	-	1 695
Övriga upplupna intäkter	4 217	5 326
SUMMA	42 555	42 356
<i>Moderföretaget</i>		
Upplupna ränteintäkter	30 944	28 279
Övriga förutbetalda kostnader	5 996	5 536
Förutbetalda hyror och leasingavgifter	712	651
Förutbetalda bidrag	55	472
Övriga upplupna intäkter	3 324	5 176
SUMMA	41 031	40 114

NOT 22. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Dagslån	-	150 000
Certifikat/statsskuldväxlar	299 373	344 995
SUMMA	299 373	494 995
<i>Moderföretaget</i>		
Dagslån	-	150 000
Certifikat/statsskuldväxlar	299 373	343 002
SUMMA	299 373	493 002

**NOT 23. KASSA OCH BANK
KORTFRISTIGA SKULDER**

Koncernen och moderföretaget

Moderföretaget innehar ett centralkonto i Nordea, Kyrkkontot, som samtliga ekonomiska enheter inom Svenska kyrkan är anslutna till och som bl.a. används för utbetalning av kyrkoavgiften. Svenska kyrkan har en beviljad kredit på 50 000 (50 000) tkr. Per 2001-12-31 var inget utnyttjat.

På balansdagen finns en skuld till de ekonomiska enheterna på 951 225 tkr (707 320) tkr.

Vidare innehar moderföretaget ett koncernkonto i Föreningssparbanken. Koncernens kredit uppgår till 15 000 (15 000) tkr. Per 2001-12-31 var inget (631 tkr) utnyttjat.

**NOT 24. UPPLUPNA KOSTNADER OCH
FÖRUTBETALDA INTÄKTER**

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Kostnader kyrkoval 2001	26 861	-
Förvaltararvode och depåavgift	11 225	4 612
Upplupna löner	9 192	8 436
Upplupna sociala avgifter	5 742	4 809
Konsultarvoden	3 983	1 839
Utländsk skatt	1 650	1 563
Förutbetalda intäkter	480	-
Glesbygdsbidrag	-	2 446
Övriga upplupna kostnader	12 614	13 624
SUMMA	71 747	37 329

Moderföretaget

Kostnader kyrkoval 2001	26 861	-
Förvaltararvode och depåavgift	11 225	4 612
Upplupna löner	9 178	7 422
Upplupna sociala avgifter	5 700	4 475
Konsultarvoden	3 983	1 839
Utländsk skatt	1 650	1 563
Glesbygdsbidrag	-	2 446
Övriga upplupna kostnader	12 200	10 367
SUMMA	70 797	32 724

NOT 25. STÄLLDA SÄKERHETER

<i>Koncernen</i>	2001	2000
Pantsatt värdepappersdepå*	11 403	12 766
Pantsatt penningmarknadsdepå**	15 000	15 000
Fastighetsinteckningar	60 000	60 000
SUMMA	86 403	87 766

Moderföretaget

Pantsatt värdepappersdepå*	11 403	12 766
Pantsatt penningmarknadsdepå**	15 000	15 000
SUMMA	26 403	27 766

* Ställd pant avser säkerhet för långfristiga skulder.

** Ställd pant avser kredit i koncernkonto.

NOT 26. ANSVARSFÖRBINDELSER

<i>Koncernen och moderföretaget</i>	2001	2000
- Kyrkliga samfälligheter, församlingar och stift avseende lån till pensionsskuld och löneskatt		
- i Nordea	247 946	247 946
- i Föreningssparbanken	97 665	128 523
- i övriga banker	74 394	86 505
SUMMA	420 005	462 974

ELCMS, Malaysia i Oikocreditlån	-	318
---------------------------------	---	-----

Åtagande för präster avseende intjänad pensionsrätt och eventuella avgångsförmåner som enligt övergångsregler har statliga pensionsvillkor.

STYRELSEN FÖR TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

UPPSALA DEN 18 APRIL 2002

KG Hammar

ORDFÖRANDE

Levi Bergström

Stina Eliasson

Sven-E. Kragh

Birgitta Ericsson Löfgren

Ulla Carlson

Gunvor Hagelberg

Curt Forsbring

Christina Hjertén

Britt Louise Agrell

Birgith Wiklund Molberg

Bengt Linvall

Margarethe Isberg

Marianne Kronberg

Britas Lennart Eriksson

Vår revisionsberättelse har avgivits

Uppsala den 22 april 2002

Gunborg Engman-Ericsson
ORDFÖRANDE

Ingemar Åhs

Christina Pregmark Gyberg

Conny Tyrberg

Karl-Erik Nibell

Barbro Ingwall

Jan-Olof Lindberg
AUKTORISERAD REVISOR

REVISIONSBERÄTTELSE

TILL KYRKOMÖTET I TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

org.nr 252002-6135

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt Kyrkostyrelsens förvaltning i Trossamfundet Svenska kyrkan på nationell nivå för år 2001. Det är Kyrkostyrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions- sed i Sverige och med iakttagande av särskilda föreskrifter i kyrkoordningen. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel samt att verksamheten skötts på ett ändamåls- enligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsstäl- lande sätt och att den interna kontrollen varit till- räcklig. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna och övriga handlingar. I en revision ingår också att pröva redovisnings- principerna och Kyrkostyrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och för- hållanden på nationella nivån för att kunna bedöma om den nationella nivån skött sin verksamhet på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen

varit tillräcklig. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av den nationella nivåns resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vår granskning i enlighet med särskilda före- skrifter i kyrkoordningen har inte givit anledning till anmärkning. *Enligt kyrkoordningen skall kyrko- fonden bevaras till sitt kapital samt vara placerad på ett sådant sätt att riskerna sprids och att fonden uppnår bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Som framgår av förvaltningsberättelsen (sidorna 16–17), har Kyrko- styrelsen tolkat detta så att kapitalet skall vara bevarat över tiden. Detta innebär att summa eget kapital under vissa perioder kan komma att understiga »Värdesäkrat eget kapital«, vilket är fallet per 2001-12-31. Vare sig Kyrkoordningen eller förarbetena ger närmare väg- ledning för tolkning av begreppet »Värdesäkrat eget kapital«. Kyrkostyrelsens tolkning har bl. a. underbyggts av jämförelser med andra organisationer samt den historiska utvecklingen av värdepappersmarknaden vilket ger stöd för tillämpad princip.*

Vi tillstyrker att Kyrkomötet fastställer årsredo- visningen och koncernredovisningen samt beviljar Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Uppsala den 22 april 2002

Gunborg Engman-Ericsson
ORDFÖRANDE

Conny Tyrberg

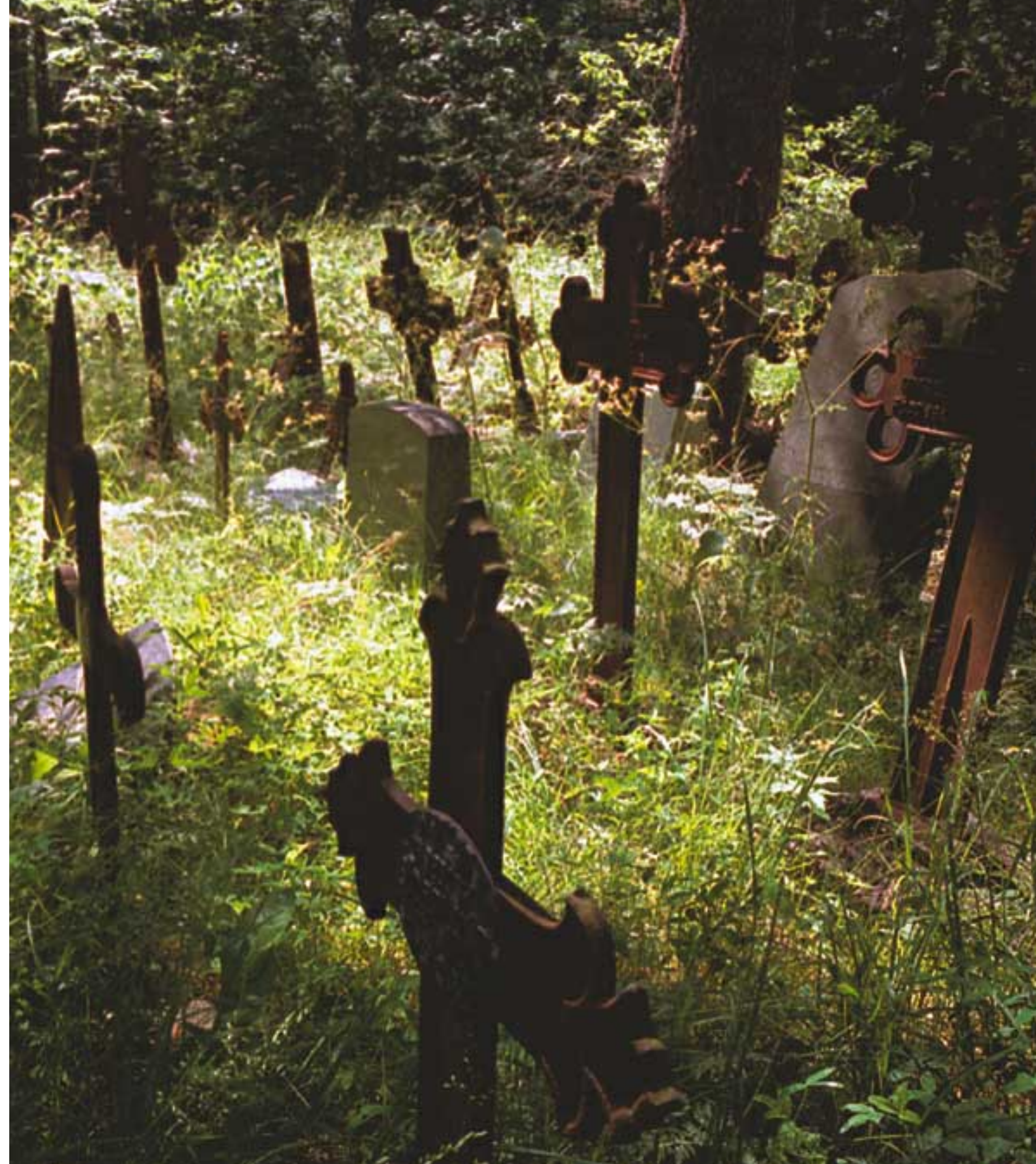
Ingemar Åhs

Karl-Erik Nibell

Jan-Olof Lindberg
AUKTORISERAD REVISOR

Christina Pregmark Gyberg

Barbro Ingwall

VILL DU VETA MER OM SVENSKA KYRKAN?

www.svenskakyrkan.se

Svenska kyrkans nationella hemsida på Internet.

Svenska kyrkans InformationsService

info@svenskakyrkan.se, telefon 018-16 96 00

TRYCKSAKER

Svenska kyrkan – mitt i livet

Längre presentation av Svenska kyrkan.

The Church of Sweden, a National Church and its People

Presentation av Svenska kyrkan på engelska.

Ruotsin kirkko – elämän keskellä

Presentation av Svenska kyrkan på finska.

Täyttä elämää – Full av liv

Om Svenska kyrkans finskspråkiga arbete.

För en rättvisare värld

Broschyr med kort information om Lutherhjälpen.

Svenska kyrkans mission, en presentation

Broschyr med kort information om Svenska kyrkans mission.

Jorden runt

Broschyr med kort information om Svenska kyrkan i utlandet.

TIDNINGAR OCH SKRIFTSERIER

Aktuellt för konfirmandarbetet

Idéskrift för konfirmandarbetet i Svenska kyrkan.

Ankkuri

Tidning för Svenska kyrkans finskspråkiga arbete.

Barn och familj

Ledartidskrift för Svenska kyrkan.

Dövas kyrkblad

Tidning för Svenska kyrkans teckenspråkiga arbete.

Lutherhjälpen

Tidning med reportage om utvecklingssamarbete och rättvisefrågor.

Mission

Nyhetsblad från Svenska kyrkans mission.

Mitt i församlingen

Skriftserie i pastorala frågor.

Svenska kyrkans utredningar

Skriftserie med Kyrkostyrelsens utredningar i olika kyrkliga frågor.

Tro & Tanke

Skriftserie med forskningsrön och debatt om det kyrkliga och religiösa livet.

Ute och hemma

Svenska kyrkans i utlandet egen tidning som tar upp verksamheten både i Sverige och utomlands.

Är du intresserad av något särskilt ur Svenska kyrkans breda verksamhet och vill veta mer än du kunnat läsa dig till i denna årsredovisning?

DU ÄR VÄLKOMMEN!

Du är välkommen att vara delaktig i Svenska kyrkans gemenskap, både för att ge och ta emot. Om du vill kan du bidra till den rika verksamhet som Svenska kyrkan bedriver. Den är beroende av människors engagemang och gåvor. Hör av dig till din församling, eller sätt in en gåva på ett gåvopostgiro:

<i>Lutherhjälpen</i>	90 02 56-9
<i>Svenska kyrkans mission</i>	90 99 99-5
<i>Svenska kyrkan i utlandet</i>	90 16 03-1

Om du vill bli regelbunden givare, kontakta Svenska kyrkans InformationsService.

Tack för din gåva!

KOLOFON

FLER EXEMPLAR KAN BESTÄLLAS FRÅN

Svenska kyrkans InformationsService
Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala
Telefon 018-16 96 00
Fax 018-16 97 07
info@svenskakyrkan.se

PRODUKTIONSFAKTA

Redaktör

Madelene Andersson

Produktionsledning

Svenska kyrkans produktionsenhet

Grafisk form

Ateljé Bredgränd

Foto

Alla bilder är hämtade från IKON, Svenska kyrkans bildbyrå. Sidan 45 Leif Gustavsson, sidan 43 Arne Larsson, övriga bilder Jim Elfström. IKON når du via ikon@svenskakyrkan.se, telefon 018-16 95 05 eller www.svenskakyrkan.se/ikon

Repro

Proffs Repro AB, Västerås

Tryck

Wikströms Tryckeri AB, Uppsala

Tryckmetod

Svenska kyrkans årsredovisning 2001 är tryckt med en miljövänlig produktionsmetod. CTP (computer-to-plate), vegetabiliska oljefärger och svanengodkänt papper. Alla restprodukter från produktionsprocessen tas om hand eller återvinns. Tryckeriet är licensierat för Svanmärkning.

Papper

Årsredovisningen trycks på ett träfritt papper. Omslagets papper är Lessebo Linné vit 250 g. Inlagans papper är Lessebo Linné vit 120 g.